

BREŽNEVAS ATVYKSTA

Prašančio ar reikalaujančio rolėje?

Turint galvoje Watergate skandalą atrodytų, kad Brežnevo vizitas į JAV yra prezidento Nixono labai laukiamas. Dėl to, kad jis galėtų padėti greičiau užmiršti tą skandalą ir atstatyti bent dalį prezidento anksčiau turėto prestižo. Bet, jei Brežnevas atvyksta "padėti" Nixonui ir jis tai žino, jo reikalaujamai na už tą susitikimą gali būti didesnė negu būtų kitu atveju, būtent jei susitikimas būtų daugiau reikalingas Brežnevui negu Nixonui.

Čia reikia atsiminti, kad pirmasis Nixono-Brežnevo susitikimas Maskvoje išplaukė iš jų kraštų interesų. Sovietams buvo reikalinga amerikiečių ūkinė pagalba, amerikiečiams sovietų spaudimas į šiaurinę Vietnamą. Savaimė aišku, kad tie mainai nebuvo užfiksuoti raštu ar net žodžiu, bet nėra jokios abejonės, kad būtų tam tikro ryšio. Šiandien, kai

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

atstovų rūmai ir senatas išakmiai nutraukė lėšas Cambodijos bombardavimui, sovietų spaudimas į Hanojų Washingtonui yra daugiau reikalingas negu anksčiau.

Iš to išplauktų, kad Brežnevas į Ameriką atvyksta labai palankiu jam momentu ir Nixonas iš savo pusės bus priverstas padaryti daugiau nuolaidų negu būtų daręs kitu, jam daugiau palankesniu psichologiniu momentu.

Laimei Sovietijos būklė yra tokia bloga, kad Brežnevas negali per aukštai kelti savo kainos už pasimatymą pasisekimą. Visų pirma reikia konstatuoti, kad Sovietijos piliečių pragyvenimo lygis, lyginant su kitų kraštų gyventojų pragyvenimo lygiu yra 26-toje vietoje, toje pačioje kaip... caro laikais. Tai reiškia, kad visos revoliucijos aukos ir pokario

laimėjimai, taip išplėtę Sovietijos teritoriją praktiškai neatnešė jokios naudos ir visa kompartijos ligšiolinė politika buvo didžiulis nepasisekimas.

Žinia, negali tikėtis, kad tai kas nors viešai pasakytų Sovietų Sąjungoje, tačiau iš kitos pusės sunku prileisti, kad tai nebūtų žinoma politbiūrai. Toje institucijoje šiandien sėdi ne profesionalai revoliucionieriai, bet technokratai. 3/4 politbiuro narių yra inžinieriai ar ekonomistai, kurie supranta, kad sovietiniam ūkiui skubiai reikalinga vakariečių kapitalo ir žinojimo talka. Gali sakyti, kad sovietinis ūkis šiandien yra stagnacijoje ir daro mažesnę pažangą negu kitų kraštų. Ne tik žemės ūkio, bet ir visų kitų sričių 1973 metų plano tikslai buvo sumažinti.

Dauguma kompartijos narių šiandien yra 'tarnautojai' kurie kaip ir jų kolegos visur kitur, visų pirma yra susirūpinę pakelti savo pragyvenimo lygį. Tam reikalinga ramybė ir tvarka, leidžiančios pasidžiaugti jiems teikiama privilegijomis. Jie nori didesnės ūkinės pažangos ir kartu kiek daugiau laisvės.

Leonidas Brežnevas yra tos naujos valdančios klasės reprezentantas. Jis nėra intelektualas kaip Leninas, teroristas kaip Stalinas, ar karšta-košis kaip Nikita Chruščiovas. Savo asmeniško apskrumo ir atsiktikimo proga tapęs Sovietijos valdovu, jis kaip daugumas Sovietijos aukštųjų pareigūnų nori taikingos koegzistencijos su kapitalistiniu pasauliu. Sovietų formulė pageidaujama bendravimui yra labai aiški: "Pastatykite mums įmones, padedančias išnaudoti mūsų žemės turis, o mes jums atlyginsime jų gaminiams".

Tą sovietai jau seniai siūlo, tai Brežnevas pakartojo dabar viešėdamas Bonnoje ir pakartos būdamas Washingtone. Iš principo sovietų pasiūlymai yra priimtini. Daugiausiai ginčų sukelia už paskolų tom įmonėm pastatyti nuosimėjų dydis. Sovietai nenori mokėti pasaulinės rinkos nuosimėjų, jie nori mažesnių. Savaimė aišku, kad Vakarams reikia ir garantijų, kad nūdienė padėtis užsitęs ilgai laiką: tam reikalinga sovietų taikinga politika. Visa tai verčia Brežnevą statyti 'protingus' reikalavimus, nes su jų pasisekimu ar nepasisekimu yra susijusi jo paties karjera. Kompartijos CK duodamas jam žalią šviesą 'bizniam' su Vokietija ir JAV, priėmė rezoliuciją, kurioje pabrėžiamas Brežnevo 'didelis asmeninis įnašas' į atlydžio politiką.

M. Sargenis

DVI VOKIETIJOS PAKELIUI Į JUNGTINES TAUTAS

Aną kartą, rašydamas apie "Barzel nuopuolį", netiksliai formulavau CDU/CSU frakcijos svarstymus: buvo svarstyta V. Vokietijos įstojimo klausimas į Jungtines Tautas, nes juridiskai V. Vokietija negali svarstyti R. Vokietijos reikalų. Bet faktiškai pripažinimas dviejų Vokietijos valstybių atidaro kelią ir Rytų Vokietijai įstoti į JT.

Š.m. gegužės 11 d. Vokietijos istorijoje bus vertinama kaip tam tikros vokiečių politikos posūkis. Tiesa, šis posūkis prasidėjo jau nuo tos dienos, kada V. Vokietijos dalį ėmė valdyti socialdemokratų ir liberalų koalicija. Ji užmezgė glaudesnius ryšius su Maskva, kurių pasėkoje buvo priimtos sutartys su S. Rusija ir Lenkija, o dabar ir su Rytų Vokietija. Vokietijos socialdemokratų ir liberalų argumentai, kad reikia pripažinti realybę, II pasaulinio karo pasekas, status quo, vardan "taikos" ir politinio atlydžio. Jų nuomone, sutvarkius politinius santykius su Maskva, Rytų Vokietija ir visomis komunistinėmis valstybėmis, pagerės Rytų Vokietijos žmonių būklė. Tiesa, vokiečių socialdemokratų vadai bando vokiečių tautą įtikinti, kad šios sutartys palieka Vokietijos suvienijimo ir apsisprendimo klausimus atvirus būsimai taikos konferencijai, įdomu, kada ji bus ir kas joje diktuos? Ar Maskva nesiekia anksčiau suvaržyti Europos savo nauda, negu taikos konferencija įvyks? Ar Rytų Vokietija nesiekia taip pat Vokietijos suvienijimo po komunistinio vėliava ir valdžia? Ar W. Brandt "demokratinis socializmas" nėra tas pats kaip ir Rytų Vokietijos socializmas, anot komunistų, dar net demokratiškesnis? Ar ta naujoji W. Brandt politikos era nėra visų socializmo vienybė Europoje? Juk Prancūzijos socialistai ir komunistai susivienijo, siekdami to paties tikslo: "kapitalizmo" panaikinimo ir komunistinės santvarkos įvedimo.

V. Vokietijos krikščioniškosios partijos, jų įžvalgesni politikai numato didelį pavojų iš Rytų pusės. Jų argumentai neprimiti pagrindinės sutarties su Rytų Vokietija buvo šie: social-

demokratų ir liberalų vyriausybė nepakankamai apgynė vokiečių tautos interesus šių sutarčių rėmuose, buvę galima išsuderėti daug daugiau, jei būtų buvę derėtasi kiekčiau. Dviejų Vokietijos valstybių pripažinimas reiškia Vokietijos padalijimą nenumatomais laikais, kurie Vokietija iš sutarties laimi viso pasaulio valstybių pripažinimą. Rytų Vokietijos žmonių laisvųjų sustiprėjimas yra neįmanomas, žinant komunistinių režimų discipliną ir diktatūrą. Juk ir šiandien dar tebeveikia minų sienos, vokiečių šaudymas, kurie nori pabėgti iš diktatūros į laisvąją Vokietiją.

Ilgose, nuoseklioje ir įtikinamoje parlamentinių diskusijų kalboje komisarinis CDU/CSU frakcijos pirmininkas, dr. K. Kiesinger, buvęs kancleris, pareiškė, jog vyriausybės Rytų politika sumažina vokiečių viltis Vokietijos padalijimui pakeisti. Ši politika užsieniuose bus suprasta kaip galutinis status quo užantspaudo vimas. Žodžiais lengva Vokietijos klausimą palikti atviru, bet faktai kalba prieš. Buvusioji vyriausybė kovojo dėl Berlyno kaip būsimos sostinės. Ir dabar Berlyno klausimas turi būti šioje plėtimėje ginamas. Būsimąją opozicijos užsienio politiką Kiesinger taip formulavo: "Mes nesame už mechaninį dviejų Vokietijos dalių suartinimą. Mūsų Vokietijos suvienijimo pagrindas yra ta diena, kada visi tautiečiai pilnoje laisvėje galės pasisakyti, ko jie nori ir kur jie nori".

Būdingi psichologiniai momentai. Kada Kiesinger įtikinamai gynė Vokietijos ir vokiečių tautos interesus, socialdemokratų ir liberalų vadai jautėsi, tarytum jie sėdėtų kaltinamųjų suole. Jų veduose buvo matyti savotiška dezorientacija. Kiti jų atstovai ėmė nervuotis, kelti triukšmą. Kiesinger replikavo: "Matyt pataikiau į juodą vietą".

Nežiūrint CDU/CSU argumentų, parlamento dauguma priėmė abu įstatymus: ir pagrindinę sutartį ir V. Vokietijos įstojimo įstatymą į JT.

(Nukelta 2 psl.)

Lietuvių Respublikonų Federacijos delegatai III-je Tautybių Respublikonų konferencijoje, kuri įvyko gegužės 11-13 d.d. Washington, D.C. Sėdi iš kairės: E. Šumanas, dr. K. Bobelis, dr. A. Valienė, R. Premeneckienė ir J. Micaitaitė.

LIETUVIAI RESPUBLIKONŲ KONFERENCIJOJE

Gegužės mėn. 11-13 dienomis Washingtone įvyko 30 Amerikos Tautų Respublikonų Tarybos konvencija. Dalyvavo apie 400 žmonių, įskaitant apie 20 lietuvių, kurie atstovavo Amerikos Lietuvių Respublikonų Federaciją.

Laikė šios konvencijos buvo išrinkta nauja Tarybos (National Republican Heritage Groups Council) valdyba. Pirmimininku perrinktas Laszlo Pasztor (vengras), o pirmuoju generaliniu vicepirmininku išrinktas kongresmanas Ed. Derwinski (lenkas). Kitos pozicijos teko graikams, kubiečiams, kiniečiams, italams, meksikiečiams, vokiečiams, kroatams ir estams (po viena ar du atstovus). Lietuviai šiuose rinkimuose pasirodė labai stipriai -- įvedė tris atstovus. Dr. Jonas Genys buvo išrinktas visos organizacijos išdininku, Kazys Oksas išrinktas regijoniniu vicepirmininku iš Šiaurės Rytų srities ir Anthony Novositis -- regijoniniu vicepirmininku iš Vidurinių Vakarų srities ir Anthony Novositis -- regijoniniu vicepirmininku iš Šiaurės Rytų srities. Laikė konvencijos Dr. Jonas Genys ir Eva Migonytė sekretoriavo, o Kazys Oksas buvo parlamentaras. Tad jautėsi didelė lietuvių įtaka ir politinis svoris. Oficialius "lietuvių" balsus pasikeisdami turėjo Dr. Genys, Rita Premeneckienė, Dr. Kazys Bobelis, Dr. Aldona Valienė, E. Šumanas, A. Brusokienė, A. Zaporackas ir kt. Kiti lietuviai balsavo kaip "valstybių" atstovai: K. Oksas (Illinois), Dr. J. Genys (Maryland), Novositis (Pennsylvania), E. Žiurys ir A. Dzikas (Connecticut).

Reiškia, jei jo bandymai gauti Vakarų tautos nepasiekė, jis už tai bus asmeniškai atsakingas.

K. Talutis (Massachusetts).

Iškilmingą banketą pravedė kongresmanas Sherry. Kalbą pasakė Senatorius Brock. Dalyvavo daug žymių valdžios ir administracijos atstovų, įskaitant Prezidento dukterį Julie Eisenhower ir jos vyrą David Eisenhower. Čia lietuviams įvyko labai maloni staigmena. Visos Amerikos Tautybių Respublikonų iškiliausiu asmeniu buvoperrinktas lietuvis -- Dr. Jonas Genys. Jam buvo įteikta "Dwight D. Eisenhower's Meritorious Service Award" (Eisenhowerio premija), kuri kasmet tenka tik vienam asmeniui ("most outstanding individual"). Laikė šios premijos įteikimo net kelis kartus buvo minėtas lietuvių vardas ir buvo pasakyta, kad Dr. J. Genys buvo Amerikos Lietuvių komiteto pirmininkas už Prezidento Per rinkimą. Tu momentu gausiems dalyviams plojant Julie Nixon Eisenhower pasveikino Dr. Genį ir nuoširdžiai padėkojo už jo veiklą respublikonų partijai ir kraštui. Tokį didelį atžymėjimą gauna lietuvis pirmą kartą Amerikos lietuvių politinėje istorijoje.

Vieną popietę konvencijos dalyviai buvo nuvežti apžiūrėti Baltuosius Rūmus. Po šio vizito grupė lietuvių lankėsi Lietuvos Atstovybėje, kur juos priėmė p. Kajeckienė ir Dr. S. Bačkys.

Gegužės 12 dieną (laikė konvencijos) įvyko Lietuvių Respublikonų Tautinės Federacijos metinis susirinkimas. Į susirinkimą atsilankė ir kalbėjo tautybių tarybos pirmininkas Laszlo Pasztor ir kongresmanas E. Derwinski. Šalia pranešimų apie federacijos stovį ir diskusijų, buvo pa-

tikslinta ir priimta Federacijos konstitucija, ir jos prisilaikant buvo išrinkta nauja valdyba sekretoriams dviems metams. Federacijos valdybą sudaro: Dr. Jonas Genys (pirmininkas), Eugenijus Bartkus, Kazys Talutis ir Edvardas Šumanas (vicepirmininkai), Rita Premeneckienė (sekretorė), Dr. Aldona Valienė (išdininkė), Kazys Oksas (organizacinių reikalų vedėjas), adv. Anthony Novositis (teisinių reikalų vedėjas), Eugenijus Žiurys (informacijos reikalų vedėjas), Edvardas Dzikas (egzekutyvinių reikalų vedėjas) ir Gintaras Karosas (jaunimo reikalų vedėjas). Susirinkimas praėjo nuoširdžioje nuotaikoje.

Dr. Jonas Genys įteikė savo, kaip Federacijos pirmininko, dovaną Kazui Oksui (Illinois Lietuvių Respublikonų Lygos pirmininkui) už jo didelės pastangas organizuojant Federaciją ir rinkiminį vajų. Ši dovana -- Prezidento Nixono įgraviruotas plunksnaktis, buvo paaukotas Tautybių Tarybai. Laikė konvencijos, Dr. Genys turėjo ilgą, malonų pasitarimą su kongresmanu Ed Derwinski, kuris ateityje, tur būt, perims visų tautybių tarybos pirminkavimą, nes dabartinis pirmininkas Laszlo Pasztor kviečiamas kitoms pareigoms. Pažymėtina, kad iš Cicero su sirinkime dalyvavo net trys atstovai (J. Breivė, E. Šumanas ir A. Brusokienė) ir įteikė atitinkamas rezoliucijas Lietuvos reikalais. Jiems ir kitiems skiriamais savo laiką ir išlaidas politiniam darbui su norupadėti Lietuvos reikalams turėtų tekti didelė mūsų tautos padėka.

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

DAINOS IR CARITAS BALIUS

"Už viską, tu Nemuno žeme, karščiausiai esi mylima". Tie nuosirdūs žodžiai atėjo kartu su daina iš tėvynės, mus ypatingai jaudina tiek jų meniškumo perdavimu, tiek dar daugiau tėvynės atminimu.

Šiais žodžiais Sydnėjaus lietuvių parapijos klebonas, "Caritas" Lietuvių Šalpos Fondo įsteigėjas ir Sydnėjaus "Dainos" choro nuolatinis rėmėjas kun. Petras Butkus gegužės 5-tą dieną oficialiai atidarė tradicinį šių dviejų organizacijų metinį balių.

1951-aisiais metais, šv. Kazimiero šventės minėjimo metu, kun. P. Butkus iškilė mintį, ir įsteigė šią, jau virš 20-ties metų veikiančią, šalpos organizaciją, kuri per tuos metus atliko ypatingai didelį piniginių ir šalpos darbą ne tik čia Australijoje, bet ir kituose kraštuose, savaisiais pinigais ir kitu materialiniu būdu, paremdama Vokietijos, Italijos, Belgijos, Austrijos, Punksko ir kitus lietuvių, kai savasis jaunas klierikas, dabar esantis kun. P. Butkus padėjėjas, kun. P. Morūzas, visą laiką buvo remiamas Romoje. Ši šalpos organizacija, turėdama nemažą skaičių savo rėmėjų, gyvena daugiausiai iš privačių aukų ir surengiamų po balių, pelną skirdama daugiausiai šalpos reikalingoms katalikiškoms organizacijoms ir pavieniams asmenims. Dvidešimties metų nuveiktas darbas yra tikrai labai didelis ir prasmingas, už ką kun. P. Butkui ir visiems jo padėjėjams, priklausantiems didelėi padėčiai ir pagarbai.

Sydnėjaus lietuvių choras "Daina" įsteigtas 1954-aisiais metais, kai tuometinis šios apylinkės kultūros reikalų vadovas, dabar Sydnėje iškilęs ir labai gerai žinomas prekybininkas Pranas Sakalauskas, sušaukęs dainos mėgėjų susirinkimą ir tapo įsteigtas pirmasis šio miesto dainos vienetas, vėliau gavęs "Dainos" vardą. Vienas iš pirmųjų šio choro senitnų buvo K. Batūra, dabar gyvenąs Toronto mieste, Kanadoje ir su didžiausiu pasisekimu vadovaujantis šio miesto skautams, Besilankant Kanadoje malonu buvo dalintis išgyventais įspūdžiais Australijoje su jo visa malonia šeima, kada ir aš buvau jo tautinių šokių šokėjas. Pradžioje chorui vadovavo Jonas Gaizauskas, vėliau Algis Plūkas, kol pagaliau ilgus metus, iki pačios savo mirties, šiam puikiam vienetui dirigavo muzikas K. Kavaliuskas. Paskutiniuosius dvejus metus su didele energija,

įjungus daug jaunų jėgų ir patį chorą daugiau sugyvinus, jam vadovauja ir diriguoja Bronius Kiveris. Šiuo metu chore dainuoja vyrai, moterys ir mišrus vienetas. Ypatingai malonu buvo šio koncerto metu pirmą kartą scenoje pamatyti mūsų jaunąją, konservatorijoje besimokančią pianistę Zitą Belkutę, kuri pradėjo mokintis ir dirigavimo ir jau pirmą kartą, su moterų choru pasirodė scenoje. Debiutas buvo labai geras ir jaunoji dirigentė susilaukė gausių klausytojų aplođismentų.

Be mišraus choro, kurį dirigentas vis daugiau ir daugiau sujungia, išgaudamas puikius dainų išpildymų rezultatus, šiame koncerte ypatingai gerai ir tvirtai pasirodė vyrų choras, sužavėdamas gausius klausytojus. Be puikaus choro pasirodymo, programą papildo ir jaunoji šokėja Rimutė Černiauskaitė, gyvenanti Wollongong mieste.

Puikūs balius nuotaika, neužmirštos visų chorų dainos suteikė atsilankiusiems dainos mėgėjams ir svečiams puikią progą vėl kartu pabūti ir tuo pačiu paremti savuosius dainininkus, kurie tiek savo puikia giesme bažnyčioje, tiek ir savo galinga daina visuose lietuviškuose ir kituose reprezentaciniuose pobūviuose, iškilia mūsų lietuviškos dainos meninį grožį ir tuo pačiu parodo, jog ir Sydnėje yra aukšto lygio lietuviškas choras.

Sydnėjaus australiškoje spaudoje buvo duos ilgas ir įdomus straipsnis apie Australijos meną, paskirytą menininkų gyvenimui, darbus ir jų paveikslų kainas. Labai įdomu buvo matyti ir mūsų žinomojo menininko Henriko Šalkausko, gyvenančio Sydnėje, pavardę, patekusio į pirmąjį Australijos geriausių menininkų dešimtuką, duodant jo paveikslų kainas, nurodant turėtas parodas ir labai gražiai šį dailininką iškeliant kitų tarpe. Įdomu kad studentams, studijuojantiems šio miesto skautams, Besilankant Kanadoje malonu buvo dalintis išgyventais įspūdžiais Australijoje su jo visa malonia šeima, kada ir aš buvau jo tautinių šokių šokėjas. Pradžioje chorui vadovavo Jonas Gaizauskas, vėliau Algis Plūkas, kol pagaliau ilgus metus, iki pačios savo mirties, šiam puikiam vienetui dirigavo muzikas K. Kavaliuskas. Paskutiniuosius dvejus metus su didele energija,

Be jau žinomų kitų Sydnėjaus dailininkų, kurie savo meną daugiau parodo drobėje ar popieriuje, paskutiniu metu vis daugiau

Sydnėjaus lietuvių choras Daina vieno koncerto metu. Diriguoja Bronius Kiveris. Akompanuoja Zita Belkutė.

ir daugiau iškyla keramikė Jolanta Janavičienė (Garolytė). Ji buvo vienintelė Australijos atstovė, dalyvavusi Prancūzijos ir Italijos tarptautinėse parodose ir iš ten gavusi gražius atsiliepimus. Neseniai turėjo Pietų Australijos sostinėje Adelaidėje parodoje, ji turėjo ypatingai gerą pasisekimą ir buvo nupirktas jos darbų net 85%, kaididieji šio miesto laikraščiai "Sunday Mail" ir "Advertiser" labai palankiai apie ją atsiliepė, lygindami ją su primityviomis japoniškomis formomis ir, nors būdama europietė, ji turi ir australiško charakterio. Šiuo metu Jolanta ruošiasi savo didžiausią meninę parodą, kuri įvyks Sydnėjaus boheminiame ir meniškame centre Padingtone.

Geelonge skautininko žodį davė vyr. skiltininkas Vytautas Mačiulis, kai Sydnėje, Atvelykio metu, būsiamie velykinių margučių ridenime, kurį kartu su visa tuntu sueiga pravedė Sydnėjaus skautai savo žemėje taip pat skautininkų žodžius davė gerai žinoma ir nusipelnusi skautė D. Šliogerytė ir evangelikų kunigas J. Šimboras. Po sunkių margučių ridenimo kovų, stovykloje atlaikytų skautiškų pamaldų ir oficialiosios sueigos, kurią pravedė Sydnėjaus "Aušros" tutininkas skt. Balys Barkus, skautų tėvų komitetas visus skautus ir svečius pavaišino įvairiausiais skanumynais.

Kaip ir visur pasaulyje, taip ir pas mus Australijoje, negalėtingoji mirtis vis dažniau pakerta vyresniųjų lietuvių gyvenbes. Paskutiniu metu laiku Sydnėje mirė ramovėnas, atsargos kariuomenės viršila Jonas Makarovas, sulaukęs 70-ties metų. Ramaus ir tykaus būdo, visuomet mielai dalyvavęs bent kuriame lietuviškame Sydnėjaus veiklos gyvenime, jis išaugino dvi dukras, Lietuvoje gyvenančias. Po gedulingų pamaldų kapuose su velioniu atsisveikino kun. P. Butkus ir "Ramonės" vardu S. Pačėsa.

Melbourne, sulaukusi 71-ųjų metų mirė Adelė Žemaitienė-Tranavičiūtė. Jos vyras, Lietuvos savanoris kūrėjas mirė prieš 6-šius metus Melbourne. Turėjo tris sūnus ir dukrą, kuri gyvena Amerikoje. Melbourne taip pat mirė Kamilija Gabrieliūtė, kuri prieš 12-ka metų iš Lietuvos atvyko pas savo seserį ir Melbourne apsigyveno. Ji buvo 74 metų.

Baigusi Adelaidės baleto mokyklą, Vida Brazauskaitė tapo priimta į Queenslando valstijos Baleto Kompaniją ir su ja pradėjo gastroliuoti po įvairius šios valstijos miestus. Šiuo metu ji vadovauja vienai grupei ir su ja duoda pasirodymus pačioje Australijos šiaurėje.

Geelonge lietuvių sporto klubas "Vytis" turėjo savo metinį narių ir rėmėjų susirinkimą, kuris buvo gausus ir jame buvo aptarta daug einamųjų klubo reikalų. Į naują valdybą tapo išrinkti: V. Bindokas -- pirmininkas, O. Gvildienė -- vicepirmininkė, M. Kymantas -- sekretorius, C. Volodka -- išdininkas ir L. Volodka -- narė.

Tolimojoje Pertho nedidelėje lietuvių kolonijoje įvyko metinis apylinkės narių susirinkimas, kurio metu buvo daug kalbėta ir

svarstyta kaip būtų galima atgauti ir sušdominti vietinį lietuviškąjį gyvenimą, kuris paskutiniuoju metu šiek tiek apsnūdo. Po įvairių draugiškų pasitarimų, buvo išrinkta nauja apylinkės valdyba iš: J. Miliausko -- pirmininko, G. Vyšniauskienės -- sekretorės, J. Liutko -- išdininko, P. Žulio -- vicepirmininko ir M. Lingienės -- svietimo ir kultūros reikalų vadovės. Pertiškiai lietuviai tikisi kad naujoji valdyba su dideliu užsidegimu pradės savąjį apylinkės darbą ir visi apsnūdimo šešėliai greitai bus panaikinti.

laiškai Dirvai

KĄ KALBĖJO BAŽNYČIOS PLYTA?

Aš, kaip Visų Šventųjų bažnyčios Chicagoje parapijonis, su dideliu dėmesiu perskaičiau Dirvoje aprašymą, pavadintą "Nurytą tragediją". Kad nurytą, tai aš sutinku, bet kad tai būtų tragedija? Gerbiami ponai ir ponios, Visų Šventųjų ir kitokių vardais pavadintųjų lietuviškų bažnyčių parapijoms, tragedija, pagal žodynus, yra baisi, didelė nelaimė, įvykis, kurio negalima išvengti, netikėtas įvykių susikirtimas.

Argi mes nežinojome kuo, kaip baigsis milijonai, šimtai milijonų dolerių kuriuos mes sunėšėm, sudėjom po debesis skiriančiais bokštais? Turėkim drąsos ir savigarbos prisipažinti: mes žinojom, kas atsitiks su mūsų taip sunkiai uždirbtu pinigais, bet mes leidomės apgaunami ir patys save įtikinėjom netikėtinam. Ir dabar, patylomis, vis taip pusiau lūpy, vislab, kaip sakė Donelaitis, bijom mūsų ponui pasakyti, ką turėjom seniai pasakyti. O pasakyti turėjom tik atkaklę į šitą šalį ir į kitas šalis: visoki, viešpačiai, vadai, piemenys ir visoki dignitoriai, mums pats Dievas ir laimingas likimas lėmė ištrūkti iš enkavedisto - ruso imperialisto narų, todėl mes visam pasauliui turime pasakyti, turime rėkti visu balsu kaip kenčia mūsų tėvynė, kaip žudoma siela ir kūnas jos vaikų. Mes turim rašyti knygas, leisti laikraščius, išlaikyti lietuviškas mokyklas, sukurti kultūros informacijos fondus. Mes turime melstis palapinėse, kuklose šventyklose, nes mums kiekvienas centas reikalingas didiam uždaviniui, dar didesniam tikslui: išgelbėti mūsų kultūrą, mūsų gyvenimo būdą. Mūsų tėvynėje sugriautas namas, šventykla atstatyti tironijos pačiuose sukaustytam broliui padėti.

Prisipažinkim drąsiai: mes išdavėm pareigą, broliui meilę užplytą. Mes nedrįsom kadaise pra-

sikišusiam dailininkui pasakyti tiesos, kai jis remdamasis "menu" ir mūsų pasitikėjimu nuėjo uždarbiauti statydamas stovyklas, piešdamas paveikslus debesis skiriančiuose, svetimoms atiteksiančiuose mūruose.

Reikia stebėtis, koka jėga, organizacija mus sugriebė kaip replėmis, ir mes taip sugriebti sugebėjom save įtikinti netikima.

mu. Ir tai ne tragedija, istorija gal būtų tai pavadinus autosugestijos galia. O gal dar aš triu-pavadinus mus vergais.

Ana va savaitrašty Nepriklausoma Lietuva (balandžio 25 d.) rašoma: "Nelabai smagu prisipažinti, kad buvo didelė klaida sudėti milijonus dolerių į plytas, į mūrus, į tuos gausius lietuvių parapijų pastatus, kurie ilgainiui išslysta iš lietuvių rankų. Spaudoje mirgėjo žinutės jog vienoje ar kitoje vietoje lietuvių parapija jau nebe lietuvių, ji atimta ir atiduota svetimtaučiams. O kiek tokių faktų nutylima. Juk matome, kad daugelyje vietų lietuviai liko tik vargin gais inamiais savo buvusiose parapijose, o didžiąją dalį turto jau valdo svetimi. Tie liūdni reiškiniai aiškiai daugės, neišvengiamai kasmet lietuvių parapijų neteksime. Liūdna tai. Odar liūdniau, kad ir toliau einame tuo pačiu keliu. Vėl statome naujus pastatus, pavadindami juos patriotiniais vardais, o gali būti tie pastatai lygiai lengvai išslys iš lietuviškų rankų".

Tai turėjo būti aukso raidėmis parašyta prieš 30 metų. Pakartokime: "O dar liūdniau, kad ir toliau einame tuo pačiu keliu". Tai kur čia tragedija? Nesidangstykdime už skambius vardais drama, tragedija, taip lėmė likimas. Toks dangstymasis tuščiomis skambiomis frazėmis išduoda mūsų pačių nenorą ar net kažin kokią baimę -- pavadinti daktus ir įvykius tikraisiais vardais. Ką mes norime apgauti, dešimtmėčius

misdami tuščių frazių kartoji-mu?

Dirvoje neseniai skaitėme žinią iš vieno miesto, kur per pusę milijono dolerių turima ir tikimasi surinkti dar keletą šimtų tūkstančių dolerių ir vėl maldos mūrams statyti. Kaip priedanga, kalbama ir apie kultūros namų priedą prie šventyklos. O tame mieste yra ir lietuvių šventykla ir lietuvių namai. Kas čia darosi? Išdrįskim atsakyti, išdrįskim ir paklausti.

Sakysime kad tai du atskiri dalykai. O ne atskiri! Dirva prašo paramos įsigijimui naujų maišinių, kurios būtinos laikraščiu leisti. Mes gerai žinome kiek trūksta, valandų suveda laikraščių redaktoriai, savanoriškai dirbantys talkininkai, kol skaitytojams malonu ar būtinumui atkeliauja laikraštis. Prisipažinkim, rinkliava Dirvai ritaš pėstute. Ar bandėm save paklausti kodėl taip? Kodėl mums kas sava, kas mums liks kaip mūsų kultūros, spaudos būtinumas, kas išliks mums, mūsų istorijai yra mažiau svarbu nei tai, kas gal net už kelių metų bus svetimųjų? Nesumaišykim dviejų dalykų: milžiniškų mūrų ir maldos. Mūsų laisvės kovotojai po medžių meldėsi ir mirė, kaip žymės nepalikę, o mes įsirežę statome mūrus, kai užtekų kuklios pastogės nuoširdžiai maldai. O milijonais skelbtum pasauliui mūsų laisvės kovas knygomis, laikraščiais, parengimais. Be paliovos kovotum už teisę būti žmogum, būti lietuviu, katalikiškai ar kitokiu su pratimu siųstum maldas per save, per savo nuoširdų tikėjimą.

Mūrai jokios garbės nepaliks, nes jau daugelį mūsų mūrų nugriovė buldozeriai. Ir tie mūsų taip įsimylėti paveikslai, statulos liudys mūsų įsivaizdavimą, tuščios garbės ieškojimą, gal net mūsų visokiaropą menkumą ir net kūrėjų -- "menininkų" apskrų kutumą.

Taip kalbėjo Visų Šventųjų plyta, Chicago's naktį.

Visų Šventųjų parapijonis
Chicago, Ill.

NE TIKEJIMO, NE VILTIES...

Laiškų Lietuviams vedamasis, parašytas Vasario 16 proga, mokina visus veiksnius, kaip dera ir kaip nedera dirbti Lietuvos laisvinimo darbą išeivijoje. Straipsnis užbaigia: "pylimas vis daugiau ir daugiau sunkios žemės ant duobėje esančio kars-to, kuriame yra užkalta Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė".

Reikšminga, kad visa tai persispausdino ir Akiračiai, Prašosi išvada. Juk numirėliui nei sunkiau, nei lengviau, ar ant jo kars-to užpilta mažiau, ar daugiau žemės.

Kam tuomet pamokslauti apie veikimą, kurio idealas Laiškai Lietuviams jau galutinai miręs ir palaidotas.

V.D.
Worcester, Mass.

DVI VOKIETIJOS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Dabar jau įvykęs faktas: dvi Vokietijos, kaip suverenės valstybės, gal jau šį rudenį ateis į JT. Tiems, kurie gyvena tarp Rusijos ir Vokietijos, yra likimiškai svarbi Vokietijos politika: jei Vokietija pasiduos Maskvai, tai Lietuvos ateitis dar ilgiau bus paženklinata kitojo piau-tuvo ženkle. Neturime jokio pagrindo manyti, kad nuo to Lietuvos okupacija palengvės. Atvirkščiai, ji gali tik pasunkėti: juo Maskva stiprės, juo labiau ji naikins mažąsias tautas.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTU • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos valdyba, iš kairės: vicepirmininkas, dr. G. Balukas, pirmininkas, dr. F. Kaunas ir sekretorius, dr. V. Šaulys.

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SUAŽIAVIMAS

Gydytonai, inžinieriai, kunigai ir mokytojai buvo mūsų tautinio atgimimo svarbiausieji pionierai, kuriuos įkandinėjo sekė kiti. Daugumoje išaugę ar suaugę su lietuvišku kaimu jie, tartum to amžino tautinio žibinto aukuro liepsnomis žadino, kėlė dar gilesnį tautinį susipratimą.

Ir šiandien lietuviai gydytojai, tęsdami nemarią savo tėvynės žemės tradiciją, stovi mūsų visuomeninio bei kultūrinio gyvenimo pirmiaujančiose eilėse. Daugumai jų lietuviška veikla tapo lyg antroji profesija, kur dirbant aukojama daug pinigų ir daug laiko.

Toks pasirinktas tautinio gyvenimo kelias tu rėtų patraukti ir jaunosios kartos gydytojus, kurie mokslus baigė jau šiame krašte.

Neseniai miręs a.a. dr. Steponas Biežis buvo vienas tų šviesųjų lietuviškos veiklos darbuotojų, Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos veikėjų, kuris visą savo gyvenimą sielojosi tos organizacijos reikalais (buvo medicinos žurnalo ilgametis redaktorius ir vėliau garbės redaktorius).

ir skatino visus lietuvių gydytojus jungtis į lietuvišką organizaciją, lietuvišką veilą.

Didžiūdamies lietuvių gydytojų visuomeninė bei kultūrinė veikla, jų teikiama medžiaginė parama, skirtomis premijomis, su džiaugsmu pasitikome paskelbtus tris naujus konkursus. Rašytojai Birutei Pūkelevičiūtei laimėjus premiją už eilėrašį "Birzelis" dabar jam muzikaliu rodo dainos melodijas. Premijas skiria Korp! Fraternitas Lituanica".

Dr. Domo Giedraičio iniciatyva, Illinois lietuvių gydytojai paskyrė 1000 dol. Lietuvių žurnalistų sąjungai pravesti konkursą, už parašytus amerikiečių dienraščiuose bei žurnaluose straipsnius, kuriuose būtų liečiami Lietuvos laisvės reikalai bei iškeliamas lietuvių kultūra.

Be to, Fraternitas Lituanica paskelbė konkursą dailės menininkams šūkiu: "Laisvės Lietuvai".

Laisvojo pasaulio lietuvių gydytojų suvažiavime be profesinių pasikaitų skiriamos dvi pas-

VLIKO TARYBA POSĖDŽIAVO

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdis įvyko gegužės 11 d. New Yorke, Vliko patalpose. Pradedant posėdį susikaupimo minute buvo pagerbtas neseniai miręs prof. Stasys Žymantas.

Dr. J. K. Valiūnas, Valdybos pirmininkas, kalbėjo apie pasirušimus Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijai -- delegacijos sudarymas; naujos dokumentuotos medžiagos paruošimas ir kt. Dr. Valiūnas paminėjo, kad Santalkos dalyvių jau esą susitarta konferencijoje veikti bendrai.

Antras dalykas, kurį Vliko pirmininkas išskėlė, tai Sovietų Sąjungos paruoštas planas padalinti ją į septynis rajonus. Toks visos imperijos naujas su-
rajonavimas visai nustelbtų vadinamųjų respublikų jau ir taip turimą menką savarankiškumą, o tautinius vienetus dar labiau pradėtų tirpdyti rusiškoje masėje. Į tokią, labai sunkią padėtį yra įplanuota okupuotoji Lietuva. Ir šiuo atveju teksią bendrai veikti su latviais ir estais, t.y. visiems Santalkos dalyviams.

Trečias dalykas, kurį pirminkas pasakė, tai jo drauge su finansų reikalams vicepirmininku A. Vakseliu š.m. gegužės 5 d. Chicagoje dalyvavimas Amerikos Lietuvių Tarybos Valdybos posėdyje. Jame buvo susitarta ir ALT-a tuojau pervedė, pernai nepervestus Tautos Fondui \$3000 ir šių metų sąskaiton pervedė \$5000; po \$5000 dar perves rugpjūtį ir lapkritį. Be to, be finansų klausimo dar buvo aptartas numatomas veiksnių konferencijos sušaukimas.

Dėl įvykusio nelaukto, labai nemalonaus bei nenaudingo konflikto Balfe, Vliko pirmininkas perskaitė savo raštą, kurį pasistūnę p. M. Rudienė, kun. V. Martinkui ir dr. E. Noakui, visi prašomi greičiau tarp savęs konfliktą išspręsti.

Pirmininkui savo pranešimą pabaigus, vicepirmininkas J. Valiūnas supažindino Tarybą su pasirušimais veiksmų, arba kaip Valdyba pavadino, "Lietuvos laisvinimo darbo konferencija", kurios tikslai programos projekte nustatyti taip:

- * apžvelgti padėtį,
- * išryškinti bei papildyti darbo uždavinius ir priemones,
- * sutarti darbų pasidalinimą,

kaitos ir visuomeniniais klausimais. Prof. dr. Vytautas Bieliauskas skaitys temą "Lietuvius išeivijoje" ir Bronius Kviklys tema -- "Lietuvius okupuotoje Lietuvoje".

Mokslines paskaitas skaitys dr. J. Valaitis, dr. E. Gedgaudas, dr. V. Nemickas, dr. M. Budrienė ir kt.

Pasaulio ir Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos suvažiavimas įvyks 26 ir 27 d. Chicagoje She raton viešbutyje.

Suvažiavimas yra viešas ir visiems atdaras. (vk)

* patikslinti darbo organizavimą bei finansavimą.

Konferencija numatoma kviesiti š.m. rugpjūčio 18-19 d. New Yorke, Programos projektas netrukus bus išsiųstinėtas visiems kviečiamiesiems. Vicepirmininkas J. Audėnas perskaitė Pavergtųjų Europos Tautų delegacijos, gegužės 9 d. lankiusios Valstybės Departamentą, komunikatą.

Po pranešimų buvo paklausi-
mų ir nuodugniai diskutuota vi-
sos pranešimuose išdėstytos la-
bai svarbios problemos Lietu-
vos laisvinimo darbe. Po visa-
to, Taryba pavedė savo Teisių ir
Politinei komisijai pasvarstyti
ir Valdybai padėti paruošti doku-
mentus šiais klausimais:

* dėl Sovietų Sąjungos rajona-
vimo, kad nuo jo dar labiau ne-
nukentėtų Lietuvos ir lietuvių
tautos reikalai;

* kad JAV Kongrese ruošia-
mame, Laisvosios Europos Ra-
dijo transliacijoms Vidurio ir

Rytų Europos tautoms taiko-
moms, įstatyme būtų įtrauktos
Lietuva, Latvija ir Estija (apie
tai Valstybės Departamente bu-
vo kalbėta PET Seimo delegaci-
jos, Dėl transliacijų iš radijo
"Liberty" stoties nkalbėta, nes
ji ligi šiolei transliavo tik toms
sovietinės imperijos tautoms,
kurios neturėjo savo nepriklau-
somų valstybių. Kai kurios lie-
tuvių organizacijos bei asmenys,
nesilaikydami valstybinumo
principo, yra darę žygių Liber-
ty radijo stotyje ir kitur gauti
jos transliacijas Lietuvai, E.);

* kad būtų paruošta papildoma
dokumentuotos medžiagos
lietuvių delegacijai, vykstančiai
į Europos Saugumo konferenci-
ją.

Taryba pritarė Valdybos su-
projektuotai Lietuvos laisvini-
mo darbo konferencijai, numa-
tytai š.m. rugpjūčio 18-19 d. su
šaukti New Yorke. Posėdžiui pir-
mininkavo Pranas Dulevičius,
Lietuvos Valstiečių Liaudininkų
atsstovas, sekretoriavo Pranas
Vainauskas, Lietuvių Krikščionių
Demokratų Sąjungos at-
stovas. (ELTA)

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ DELEGACIJA VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

Pavergtųjų Europos Tautų Sei-
mo delegacija š.m. gegužės 9 d.
buvo priimta Valstybės D-to pa-
sekretoriaus Europos reikalams
pavduotojo John A. Armitage,
dalyvausiant Rytų Europos sky-
riaus viršininkui John Baker ir
sekretoriui Vought. Daugiau kaip
valandą trukusiame pasikalbėjime
buvo paliesti šie klausimai:
1) Pavergtųjų Europos Tautų Sei-
mo uždaviniai ir veikla pasikei-
tusiose sąlygose, 2) šių metų Pa-
vergtųjų Tautų Savaitė ir 3) Euro-
pinė Saugumo ir Bendradarbia-
vimo Konferencija.

V. Sidzikauskas, PET vicepi-
rmininkas išskėlė dar ir šiuos
Baltijos valstybėms aktualius
klausimus: a) Sovietų vyriausy-
bės pastangas Europos Saugu-
mo Konferencijoj pravesti jos
dabartinių sienų neliežiamumo
ir teritorinio integralumo nuos-
tata, kas tikrumoje, jų manymu,
reikėtų tarptautinį prievartinės
Baltijos valstybių inkorporaci-
jos į Sovietų Sąjungą explicite
ar implicite pripažinimą, ir koks
tuo klausimu yra JAV valstybės
vyriausybės nusistatymas; b)

pagal pranešimus iš Maskvos,
Sovietų vyriausybė yra paruošusi
ekonominio planavimo ir finan-
sinės decentralizacijos planą, ku-
ris tikrumoje būtų antra prieva-
rinės Baltijos valstybių inkorpora-
cijos fazė, būtent -- lietuvių,
latvių ir estų integravimas į ru-
sų tautą, sudarytų grėsmę jų tau-
tiniam identitetui ir plačiau ati-

darytų duris rusinimui. Toji ži-
nia kelia didelį nerimą Baltijos
tautose. Jei vėlyvaisiais vidur-
amžiais Vytauto valdomoji Lie-
tuvos Kunigaikštija, pridurė jis,
siekė nuo Baltijos iki Juodųjų
jūrų, tai mūsų laikais Brežne-
vas nori išplėsti Lietuvos res-
publikos ribas nuo Baltijos jūrų
iki Baltųjų jūrų su Archangels-
ku ir Murmansku... Ar nebūtų
tikslinga, kad šio krašto vyriausy-
bė, gal drauge su Anglija ir
Prancūzija, kurios yra pasmer-
kusios sovietų agresiją prieš Bal-
tijos valstybes ir nepripažįsta
tos agresijos padarinių, kreiptų
reikiamą dėmesį į šį naują, Bal-
tijos valstybėms grėsmingą, so-
vietų užmojį, c) Prezidentui Nixo-
nui patvirtinus Milton Eisenhower
rio Komisijos raportą, siūlantį
pratęsti Laisvosios Europos ir
Laisvės (Liberty) radijų veiklą,
lietuvių, latvių ir estai norėtų,
kad į Kongresui pateiktą įsta-
tymo projektą ir sąmatą būtų
įjungtos transliacijos lietuvių,
latvių bei estų kalbomis.

Dėl Europinės Saugumo ir
Bendradarbiavimo Konferen-
cijos Valstybės Departamento pa-
reigūnas pareiškė, kad kokios
bebūtų tos Konferencijos išdava-
s ir ką po jos skelbtų sovietinė pro-
paganda, Konferencija nepakeis
principinio JAV vyriausybės nu-
sistatymo ir kad galutinę išva-
dą ji bus naudingesnė Vaka-
rams, su jų laisvės ir žmoniškumo
idealais, nei Rytams. (ELTA)

Gegužės pokštai Maskvoje ir Vilniuje

Specialus AP agentū-
ros korespondentas Wil-
liam L. Ryan laikomas
geru kremlinologu. Jis
yra bolševikinės ru-
tinios žinovas. Gegužės
Pirmosios proga, Ryan
paskelbė palyginamąją
aplodismentų lentelę. Ap-
lodismentai skirti bolše-
vikinio vado gegužės pir-
mosios kalbai, gerai pa-
rodo diktatūros intensy-
vumą, 1952 metais Stali-
no kalba buvo pertraukia-
ma laukinių šūktų ap-
plodismentų kas šimtas
žodžių. Aplodismentų nu-
sakymui naudojo terminus
"audringi", "perėiną
į ovacijas", "šauksmai
-- tegyvuoją mūsų va-
das! ura nemirtingam Sta-
linui!"...

"Nemirtingas" Stali-
nas mirė 1953 metais. Jo
sostą pasigrobęs Nikita
nesulaukė staliniešų ap-
plodismentų griauštinų.
Tačiau ir jam, valandos
bėgyje suskubo 48 kart
paplotti, rėkti apie Leni-
no partijos šlovę. Bet
nebuvo asmeniškų Niki-
tos šlovinių!

Šiais metais kalbėjo
Bražnevas. Jis garbino

bolševikinį režimą 15 mi-
nučių. Aplodismentai per-
traukė jo kalbą kas 200 žo-
džių! Tad Brežnevui dar
toli iki Stalino aplodis-
mentų intensyvumo! Ne-
buvo asmeniškų Brežne-
vo pašlovinimų. Kaip ir
Nikitos laikais, šauks-
mai buvo skirti bolševi-
kiniam režimui ir kom-
partijai pagerbti.

Mus pasiekusioje bol-
ševikinėje spaudoje (lie-
tuvių kalba) Brežnevui
skirti aplodismentai pa-
vadinoti taip: "Audringi
plojimai. Šūksmai
"ura!" Po dviejų šimtų
žodžių: "audringi, ilgi
plojimai". Dar po dviejų
šimtų žodžių: "audringi
plojimai". Mitingo daly-
viai skanduoja "Urai",
dar du šimtai žodžių:
"audringi ilgi plojimai.
Virš aikštės aidi daugia-
balsis "Ura!"...

TASS komunikatas pri-
stato Brežnevo kalbos
tekstą, kas porą šimtų
žodžių sukapotą tarpais,
nurodančiais "aplo-
dismentų", "šūksmų" inten-
syvumą. Kada matote tą
kalbos tekstą ir "mitin-
go dalyvių" atsiliepimą į

kalbą, ryškiai matomato
kios komedijos orkes-
tracija. Kalba ir atgar-
siai yra savotiška gegužinė
bolševikinės viršūnėlės
litanijs. Tolygiai svarbu
kremlinologis-
tams matyti, kaip bolše-
vikinės viršūnėlės nariai
išsidėsto Lenino mauzo-
liejaus tribūnoje. Cent-
re -- Brežnevas. Jo veid-
das nustelbe kitus tele-
vizijos perdavime. Iš vi-
so, kaip rodo mauzolie-
jaus tribūna, bolševiki-
nės gengės branduoli su-
daro trisdešimt vienas
asmuo. Jie yra aplodis-
mentų orkestracijos
branduolys, nes tik jie
turi teisę (nes žino ka-
da!) pertraukti Brežne-
vo kalbą savo plojimais,
kuriuos perima daugtūks-
tanti Raudonosios Aikš-
tės minia...

Kaip Vilniuje?

Vilniuje centrinės iš-
kilmės vyko Lenino aikš-
tėje. Čia patogu išdėstyti
ti žmonių minia. Aplin-
kiniams pastatams čia ne-
gaili raudonų audekų.
Per iškilmes matyti, kad
raudonos spalvos audek-
lai nėra deficitinė pre-
kė! Į vyriausybės tri-
būną sueina aštuoniolika
pagrindiniai bolševi-
kinės gengės nariai. Prie
jų primeta keliolika, ku-
rių ir pavardėmis nevar-
dina.

Suėję į aikštę žmonės
laukia šventės signalo.
Tyla -- ir "virš aikštės
nuaidi Kremliaus kuran-
tai. Radijas transliuoja
iškilmių mūsų šalies sos-
tinės Maskvos Raudono-
joje aikštėje pradžią"
(bolševikinės Eltos ko-
munikatas). Tai reiškia,
kad radijas perdavė
Kremliaus bokšto laikro-
džio skambėjimą. Toliau
"su dideliu dėmesiu de-
monstracijos dalyviai, vi-
si vilniečiai klausosi
TSKP CK Generalinio
sekretoriaus L. Brežne-
vo sveikinimo tarybinei
liaudžiai -- komunizmo
statytojai".

Maskvoje iškilmės pa-
vadinotos "mitingu", Vil-
niuje tos iškilmės pavir-
to "demonstracija". Vil-
niaus žmonės buvo pasta-
tyti į "didžiojo brolio"
klapčiukų padėtį. Net ir
savo sostinėje, Vilniuje,
vilniečiai buvo privers-
ti susirinkti ir laukti...
kol Maskvoj suskambės
"kurančiai", kol Lenino
mauzoliejaus tribūnoje,
rūpestingai atsikosėjęs,
prabilis ir penkiolikos mi-
nučių kalbą pasakys kom-
partijos bosas L. Brežne-
vas.

Tiktai po Brežnevo kal-
bos "išklausymo" ir "di-
delio pasitenkinimo",
prie mikrofono priėjo
Lietuvos TSR Ministrų
Tarybos pirmininko pa-
vaduotojas P. Kulvietis
ir taip pradėjo savo žo-
dį: "ką tik išklauskėm Ta-
rybų Sąjungos komunistų
partijos Centro Komite-
to Generalinio sekreto-
riaus Leonido Brežnevo
kalbą..." Ir Kulvietis pa-
turavojo maskviniam bo-
sui...

Po to, kaip Maskvoj,
taip Vilniuje, "žygiavo
entuziastingos minios".

PLGS ir ALGS valdyba su lietuvių gydytojų suvažiavimo rengimo komitetu, iš kairės: G. Balukas, A. Lipskienė, F. Kaunas, L. Dargienė ir V. Šaulys.

MACHINIST

WANTED
PRESSBRAKE OPERATORS
SHEAR BRAKE OPERATORS
WELDERS
HAND GRINDERS
For 1st & 2nd Shift
Steady work for qualified men.
Apply in person

CLEVELAND FROG
CROSSING CO.
6917 BESSEMER AVE.
CLEVELAND, OHIO

Grandinėlės šokėjos tarp dviejų šokių... Nijolė Mainelytė, Ada Jasinevičiūtė ir Rūta Aukštuolytė. J. Garlos nuotrauka

"GRANDINĖLĖ" AUKSINIŲ VAKARŲ PAKRANTĖJE (3)

Ingrida Bublienė

Kaip visi koncertai taip ir šis be duosnių mecenatų G. Kazlauskio, Adomėno ir A. Markevičiaus bei kitų būty sunkiai įvykės.

Į šį koncertą jau iš anksto buvo išparduoti visi bilietai. Taigi teatras buvo iki paskutinės vietos pilnas. "Grandinėlė" čia buvo sutikta gausiais plojimais ir ovacijom. Siame koncerte dalyvavo Los Angeles miesto mero Sam Yordy atsiųstas oficialus atstovas Brand Hime.

"Grandinėlė" iš Clevelando nuvežė Los Angeles merui įrėmintą raštą sveikinimą nuo Clevelando miesto mero Ralph J. Perk.

Pasibaigus pirmajai koncerto daliai židrovai pakilo ir savo jausmus pareiškė triukšmingom ovacijom. Pertraukos metu priėjęs prof. Alminas ir adv. Kazlauskas pareiškė: "Visa tai ką matėm yra aukščiausio laipsnio pasireiškimas". Vienas jaunas Hollywoodo režisierius stebėjosi šokių atsiekimu ir puikia išraiška. Salėje publiką sudarė ne vien lietuviai, bet gera pusė amerikiečių.

Prieš pradėdant antrąją koncerto dalį "Grandinėlės" šokėjas Arūnas Čiuberkis perskaitė Rūtos Lee Kilmonytės sveikinimą "Grandinėlei".

Taip pat perskaitė Los Angeles mero telegramą, kurioj jis išreiškia savo šilčiausius sveikinimus Grandinėlei lankantis jo mieste. Omero atstovui tuo metu buvo įteiktas Clevelando miesto mero sveikinimas. Ralph J. Perk savo rašte sveikino savo kolegą Clevelando miesto vardu ir išreiškė tam tikrą pasididžiavimą, kad jo sveikinimus asmeniškai nuvežė ir įteikė Clevelando "Grandinėlė", pareikšdamas, kad Clevelandui yra didelė garbė jog šio miesto tautinių šokių vienetą gali miestą gražiai reprezentuoti plačiame pasaulyje.

Priimdamas sveikinimą Los Angeles miesto atstovas džiaugėsi, jog jis turėjo tą garbę vietoj mero dalyvauti šiose iškilmėse. Jis pareiškė, jog nors jis ir panaudojęs visus kalboje esančius būdvardžius, visvien jis pilnai negalėtų savo nuostabimo ir pagyrimo išreikšti šiam koncertui apibūdinti.

Koncertui pasibaigus "Grandinėlė" paskendo gėlėse ir plojimų bei triukšmingų ovacijų jūroje. Kiekvienas praeinantis sveikino ir dėkojo už puikų koncertą, jų tarpe buvo malonu ir su tikt Clevelandiečius Koklius, Mėlinauskus, Vizgirdus, Mackialienę,

Juodvalkius, L. Briedį, V. Kasperavičių bei kitus. Po koncerto priepat teatro vyko "Grandinėlės" su šampanu priėmimas mecenatams bei garbės svečiams. Čia ypatingai buvo pagerbti "Grandinėlės" vadovai ir visiems šokėjams išreikšta gili padėka.

Taip ir baigėsi gastro lės saulėtojų Pacifiko pakrantėje ir "Grandinėlė" laimingai sugrįžo į namus. Ir kaip ilgai šokėjų atminty liko Pietų Amerikos bei Europos išpučiai, taip Kalifornijos kelionė ir viešnagė Los Angeles mieste liks nepamiršta.

FLORIDA

MOTERŲ VEIKLA LIETUVIŲ KLUBE

Dar ne taip senai St. Peterburgo Lietuvių Klube įsisteigė Moterų ratelis. Ratis ne tik gausus savo narėm, bet ir gražia savo veikla.

Š. m. balandžio mėn. 28 d. Lietuvių Klubu salėje moterų ratelis suruošė "Kartūnų" balių. Į salę susirinko narių ir svečių virš 200. Daugumą sudarė moterys. Nepaprastai gražių ir darnų įspūdį sudarė visų ponių ir panelių labai margas įvairių spalvų "Kartūno" suknelės. Dar ir tas visus domino, kad daugumoje suknelių buvo pačių ponių pasiudintos.

Apie 8 v. v. buvo paskelbta, kad visos ponios ir panelės su "kartūnų" suknelėmis išeitų į vidurį salės. Išsirikiavo virš 25 gražių ponių ir panelių. Buvo sudaryta spec. komisija, kuri turėjo išrinkti pačias gražiausias "Kartūnų" suknelės. Muzikai grojant maršą visos moterys su "Kartūnų" sukniomis pradėjo žygiuoti ratu prieš komisiją ir publiką. Po to, tuojau buvo paskelbta komisijos sprendimas paskiriant gražiausioms "kartūnų" suknelėms premijas.

I premiją laimėjo Steponkus, II — Laima Jakušovas, ir III — p. Kulbokas.

Laimėtojomis įteikus premijas, prasidėjo šokiai. Visi svečiai buvo pavaišinti skaniais užkandžiais, moterų ratelio ponių paruoštais. Užkandžių buvo labai gausu ir labai įvairių.

Pirmąsyk Lietuvių Klube pasirodė moterų oktetas, vadovaujamas muzikės ponios Rūksteliene. Oktetas išpildė šešetą dainelių. Visos dainos praskambėjo darniai ir gražiai. Publikai labai patiko ir už tai ilgai

SAUGOKIME PALIKIMUS NUO OKUPANTŲ

Jeigu prieš ketvirtį šimtmečio iš Lietuvos nuobolševikų bėgančiam kuris nors enkavedistas būtų pasakęs: "Ateis laikas, kad prie to ką čia palieki mes pasimsime ir tą ką užsienyje uždirbai", tai iš to mūsų tautietis būtų tik nusijuokęs. Šiandien tokią tariamoji enkavedisto pranašystė daugelyje atvejų virsta tikrove. Ir tas įvyksta todėl, kad gyvieji, ypatingai artimų šeimos narių neturintieji laisvajame pasaulyje, nepasirūpina surašyti tinkamų testamentų. Nesant tinkamai surašyto testamentą bet kuriam tautiečiui mirus bematant prie jo turto prisistato Lietuvos okupantų interesus atstovaujantys advokatai ir juos išgauna. Ką iš tokio palikimo gauna įpėdiniai Lietuvoje, priklauso grynai nuo okupantų malonės.

Štai vienas iš tikrų šaltinių girdėtas atvejis. Tūlas Vilniaus žydas iš giminių patyrė, kad jo artimas šeimos narys Kanadoje paliko jam visą savo ketvirties milijono dolerių vertės turtą. Kol paveldėtojas galvojo kaip tą palikimą išgauti prie jo prisistatė Vilniuje veikiančios Maskvos Injurkolegijos (Injurkolegija -- Inostrannaja Juridičeskaja Kollegija) suagentūros tarnautojai, nuodugniai apklausinėjo, surašė įgaliojimą ir pakišo paveldėtojiui pasirašyti. Okupantų į Lietuvą atneštoje santvarkoje su valdinku nesiginčijama, nesiginčijoj ir tas žydelis, įgaliojimą pasirašė.

Po pusmečio ar panašiai paveldėtojas gauna kvietimą apsilankyti Injurkolegijoje. Nuvykus valdininkai praneša, kad palikimas išgautas, bet tuo tarpu dar nežinia kiek jam teksią, pagaliau tas netaip esą ir svarbu, iš to kas išgauta jis jau dabar galis išsirinkti trijų kambarių kooperatyvinį butą ir vėliausios laidos rusišką automobilį "Moskvičių". Paveldėtojas nedelsdamas išsirinko tinkamą butą ir "Moskvičių", kuriuos palyginamai greit gavo.

Po kurio laiko paveldėtojas iš atitinkamų įstaigų gavo pranešimą, kad jam paskirta šimto rublių asmeninė pensija iki gy-

ir šiltai plojo.

Bendrai, balius praėjo dideliu pasisekimu. Buvo girdėti svečių pasisakymų, kad moterų ratelis dažniau suruošytų tokių kultūrinių ir gražių pasilinksminimų.

(ev)

KUR APSISTOTI

Gyvenantieji šio krašto šiaurėje, daugel kartų galvoja apie Floridą. Kai kurie Floridą yra apkeliaavę, su ja susipažinę ir tiems nėra galvosūkiu, kaip keliauti, kur apsistoti. Žinoma, keliautojų yra įvairiatikslių: vieni nori pamatyti kraštą, augmeniją, kiti papramogauti, o ne vienas ramiai pailsėti, prieinama kaina, savųjų tarpe, lietuvių aplinkoje.

Nuo 1972 m. spalio 1 d. kanadiečiai A. A. Pilipavičiai, A. E. Dirsės įsigyjo Ocean Lodge Motel, 570 Ocean Drive, Juno Beach 33408. Vieta labai didelė, graži, su privačiu paplūdimiu, maudymosi baseinu, kitais patogumais. Kas ieško poilsio, tai ši vieta yra labai tinkama. Paplūdimys skalaujamas Atlanto sū šiltomis vandens bangomis. Iki West Palm miesto 20 mylių, o iki Miami 70 mylių.

Naujieji savininkai šeiminkauja vos 7 mėnesiai, bet per tą laiką čia lietuvių iš visos Amerikos apsisistojo didelis skaičius, o kanadiečių čia būdavo tikras antplūdis. Vakaraus, kas tik jausdavosi lietuviu, kartu su šeiminkais sudarydavo lyg vieną didelę lietuvišką šeimą ir savoj kalboj apšnekėdavo visas aktualijas. Džiugu, kad svetimoj padangėj randi susiraminimą. Alfonsas Burneika

vos galvos. Nesuprasdamas kas čia atsitiko paveldėtojas su pranešimu nuskubėjo į Vilniaus Injurkolegiją. Ten irgi niekas tikros padėties jam paaiškinti negalėjo, nes pranešimas gautas iš Maskvos, Tarnautojai spėliojo, kad pensija matomai rišasi su palikimu, nes jis neįeina į "liaudžiai nusipelnusiųjų" kategoriją. Vienas tarnautojų pastebėjęs, kad jis dabar tur būt esąs laimingiausias žmogus pasaulyje turėdamas patogų butą, automobilį ir dargi užtikrintą šimto rublių pensiją iki gyvos galvos. Tokią sumą uždirba tik aukštesnieji valdininkai.

Praėjo metai, "personalinis pensininkas" ramiai sau gyveno imdamas pensiją ir laukdamas tikslų žinių apie palikimą. Tarpe žydų ėmė skliti gandai, kad norinčius išleisti į Izraelį, būdamas vienas kaip pirštas, nes jos šeima ir artimuosius naciai sunaikino, "personalinis pensininkas" sugalvojo keltis į Izraelį. Nepraėjus ir mėnesiui nuo to kai pradėjo rūpintis išvažiavimo viza, buvo iškvieistas į pensijas tvarkančią įstaigą. Ten valdininkas rūšiu veidu pranešė: "Nuo šio mėnesio pirmos Tamstai sustabdo ma personalinę pensiją, nes tarpyb valdžia pensijų nemoka nei liaudies priešams, nei išdavikams". "Pensininkas" teisinosi, kad jis nesąs nei liaudies priešas, tuo labiau nesąs išdavikas. Tada jam valdininkas pakišo popierį: "Ar čia ne tavo prašymas leidimo išvykti į Izraelį? Ar ne tavo parašas, kad išduoti tarybų tėvynei, nes nori vykti į sionistų Izraelį".

Kai "pensininkas" dar bandė aiškinti, kad jam priklausęs palikimas, tai ir čia buvo atsakyta, kad jis apie jokių palikimus nieko nežina. Pagaliau, jei ir žinotų, tai nėra svarbu, nes tarybų valdžia į užsienį nesunčia nei pensijų nei palikimų...

Šis atsitikimas puikiai palius truoja kaip okupantai elgiasi su iš užsienio išgautais palikimais. Žinant bolševikų santvarką nereikia ir lakios fantazijos suprasiti, jog stambų palikimą iš užsienio gavusiam nebus leista ramiai ir laisvai gyventi. Kad paveldėtojiui, kartais neateitų pagunda gražiai gyventi mažai dirbant, tai jį valdžia nuo to apsaugo -- palikimo neišmoka. Jei paveldėtojas palankus okupantui, tai gaus nedidelę pensijėlę, o jei ne, tai ir tos nebus. Viskas priklauso nuo okupanto malonės. Patys paveldėtojai negalį apsiginti nuo aplėšimo. Tą gali padaryti tik užsienyje gyvenantys taip sutvarkydami savo turtą, kad mirties atveju okupantas negalėtų prie jo prieiti.

Siekiant savo turtą apsaugoti tenka susipažinti su priemonėmis, kurias okupantai naudoja užsienyje atsiradusiam palikimui užgrobti. Tam tikslui Maskvoje yra įsteigta aukščiausia minėtoji Injurkolegija, kurios sub-agentūra veikia ir Vilniuje. Ši agentūra turi absoilių monopolį užsienyje atsiradusiam palikimui išgauti. Niekas kitas okupuotoj Lietuvoje neturi teisės rūpintis palikimų išgavimu. Paveldėtojas gali kreiptis tik į Injurkolegiją ir niekur kitur. Praktiškai pati Injurkolegija susiranda įpėdinis Lietuvoje ir jiems pakiša pasirašyti įgaliojimus jos advo-

katams J.A. Valstybėse. Ši advokatų firma New Yorkeatstovauja ne tik Sovietų Sąjungą, bet ir satelitinius kraštus, kaip Lenkiją, Bulgariją, Čekoslovakiją, Rytų Vokietiją ir t.t. Savo keliu firma turi į atstovaujančius advokatus visuose J.A. Valstybių miestuose ir Kanadoje. Injurkolegija jai yra paskyrusi 35% nuo visų išgautų palikimų, o pati firma jai agentaujantiems advokatus kituose miestuose skiria iki 25% nuo išgautų sumų priklausomai nuo susitarimo ir įdėto darbo. Prie to Injurkolegija Maskvoje dar pasilaiko 10% nuo išgautų sumų savo reikalam. Paskoje to okupuotoj Lietuvoj ar į pačioj Rusioj gyvenantys gali tikėtis gauti šiek tiek daugiau negu pusę palikimo. Jei palikimas yra nedidelis, tai išlyginimui tokių didelių išskaitymų okupantai suteikia teisę pirkti rusų gamybos automobilius ir kai kurias kitas prekes už papigintą kainą. Ne vienas tiesioginiai pervedantis palikimą dažnai gauna laiškus iš Lietuvos, kuriuose prašoma atsiųsti liudijimą, kad pinigai iš palikimo, tada jis esą dvigubai daugiau gaus. Mūsų žmonėms sunku suprasti, kad čia tik dar viena bolševikiška išdaiga. Žinoma, tos visos privilegijos ir tariamieji papigiminai galioja tik tais atvejais, jei paveldėtojas yra lojalus okupantui ir nėra "liaudies priešas" ir jei paveldėtoji suma nėra tokia didelė, kad būtų galima paskirti "personalinę pensiją". Kaip viems gerai žinoma, pas bolševikus pakilti į "liaudies priešų" kategoriją yra labai lengva.

Kaip bolševikiškoje santvarkoje nėra aiškių įstatymų ir taisyklių kas ir kaip gali išvažiuoti į užsienį, taip lygiai nėra įstatymų kas ir kaip gali kvateldėti iš užsienio -- viskas priklauso nuo okupantų pastatytų biurokratų malonės.

Normaliuose tarpvalstybiniuose santykiuose savo šalies piliečių interesus apsaugojimu kitose valstybėse rūpinasi paskirti ir pripažinti konsulai, kurie be specialių pavidimų ar įgaliojimų gali reikšti pretenzijas ir imtis reikalingų žygių savo valstybės piliečiams priklausomą palikimą ar bet koki turtą apsaugoti. Pavyzdžiui, prieš Lietuvos okupaciją, mirus kokiui nors asmeniui Amerikoje, kurio artimiausi šeimos nariai gyveno Lietuvoje, Lietuvos konsulai tuojau pat imdavosi žygių turtą apsaugoti, nežinint, kad jie neturėdavo pavidimo iš įpėdinių Lietuvoje. Panašiai ir šian dien elgiasi ir visų kitų kraštų konsulai saugodami savo atstovaujama šalių piliečių interesus.

(Bus daugiau)

WANTED AT ONCE 1ST LASS SKILLED MACHINIST

Immediate openings for all classes of machinist for both first and second shift work with overtime. Permanent positions, excellent working conditions, and company benefits. Please call or send resume to:

TELEDYNE LEWISBURG

INDUSTRIAL PARK

LEWISBURG, TENN. 37091

(615) 359-4531

An Equal Opportunity Employer (38-40)

A-1 SET UP MAN

On Gridley Automatic Screw Machines.

Qualified Man Can Earn

\$20,000

Sent us a Resume Today.

HOYT MACHINE CO.

1925 Massachusetts Ave.

Indianapolis, Indiana 46218

(40-46)

COLD HEADER ENGINEERS!

HEADER TOOLMAKERS

HEADER SETUP MEN

HEADER MACHINE BUILDERS

HEADER MAINTENANCE MEN

Steady Work-Liberal Benefits

Immediate openings available for rapidly expanding manufacturer with other plants located in the pleasant country communities surrounding the Detroit area.

Apply in Person or Call for Appointment, 313-535-5600

STAHL MANUFACTURING CO.

12282 Woodbine Detroit, Mich. 48239

PASITEIRAUKITE PAS MUS JEI GALVOJATE PIRKTI NAMĄ!

- Low Rates
- Minimum Expenses
- We pay 3¼ % on escrow accounts

6% - 2 yr. certificates (Min. \$5,000)
5¾ % - 1-yr. certificates (Min. \$1,000)

NUOŠIMČIAI IŠMOKAMI KAS MĖNESĮ

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Coen Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

KŪRYBA IR MOKSLAS

LAIKAS IR RAŠYTOJAS

A. Venclova savo metu yra išleisdinęs taip vadintą straipsnių rinkinį. Bet tai buvo jau prieš daug metų, ir ne apie aną knygą šikart būtų noro pakalbėti. Yra ir naujesnių temų.

Šitaip pavadintu pasiskaidymu būtų noro iškelti vieną kitą reiškinį, kurie vyko ar vyksta literatūriname Lietuvos gyvenime. Vienaip tai vyko prieš keletą ar keliolika metų, kitaip dabar. Kad dabartinė padėtis yra žymiai palankesnė literatūros vystymuisi, tai nėra ko nė abejoti. Bet kieno tai nuopelnas? Ar partijos, kuri vis reikalauja, kad literatūra tarnautų jos praktinėms idėjoms skleisti, ar rašytojų, kurie nebejausdami tokio didelio teroro, pradeda nebesiskaityti su socialistinio realizmo reikalavimų banalybe? Manytume, kad rašytojai. Pasirodo, rašytojai jau sugeba sukilti ir pasipriešinti pastangoms juos suniveluoti. Štai kai "Pergalės" žurnale (apie 1968 m.) buvo išspausdinta Jono Mikelinio apysaka "Trys dienos ir trys naktys", "Tiesos" dienraštyje kritikas paskubėjo rašytoją pašokdinti per

virvelę. Toks šokdinimas nepatiko rašytojams, ir jie savo susirinkime pareiškė didelį pasipiktinimą. Sakytume, kad pastaraisiais metais kaip tik tas banalusis socialistinis realizmas lietuvių literatūroje pastebimai nebetenka pozicijų. Tiesa, aštriau prieš visas banalyses pasisakantieji dar vis šokdinami (praėjusiais metais keletą kartų šen ir ten buvo puolamas kritikas V. Kubilius, išdrįsęs "Nemuno" žurnale drąsiau pasisakyti).

Jau kelis kartus buvo ir susirinkimuose ir spaudoje kritikuojamas poetas Sigitas Geda, vienas iš talentingiausių jaunųjų poetų, ypač išaukštintas už nedidelę poemą apie Antaną Strazdą, tokią originalią, kad visi kritikai žavėjosi. Ta jo poema gimė, galima sakyti, iš karto. Buvo išleis-dintas pirmasis S. Gedos eilėraščių rinkinėlis, ir štai po to -- žavi poema, ne realistiškai, bet tautiškai žodžiais piešianti didelius vaizdus, iš dalies atremta į liaudies kūrybą. Taip, ta žavi poema susilaukė šiltų pagyrimų poetui S. Gedai.

Bet prieš nesena laiką iš rašytojų susirinkimų

aprašymų nesunku buvo susidaryti vaizdą, kad Sigitas Geda pateko į nemalonę, nukrypo į lankas nuo leistinių ribų. Jis pasidaręs nebesuprantamas -- prisirinkęs kažkokių archajinių žodžių ir operuojas sau jais. Spauda irgi panašias mintis skleidė. Pagaliau po tų užsipuolimų pasirodė ne didelė nauja S. Gedos kūrinų knygutė "26 rudens ir vasaros giesmės".

Iš tiesų tai ypatinga knygutė, kuri drąsiai galėjo suerzinti ir papiktinti generalinėlinių saugančių poetus ir kritikus. Gal būtų perdėta sakyti, kad jis tose savo giesmėse rašo pasirinkęs kažkokių archajinių žodžių. Bet jo giesmėse iš tikro nėra aiškumo, ar ba jis labai retas. Štai kaip jis moka tapyti:

Auksinė vasara, beprasmiu kviečio laikas,
Žalvarnių samanojanti tyla,
ir mano balsas,
mano dilbiai taikos
prie gervų sklauto,
žemė netikra
ir upių veidrodžiai,
kalba pakrantės medžių... rymo
išskalbita, perkūnijų suaižyta
dievų kaktas, ir kažin kas
staiga į viršų auga
kur ilgėlė pamėlus,
išsigabus sniegų šviesoj, --
ji žemės pažiba...

Visi sutiksime, kad čia apčiuopiamesnio aiškumo nėra, nors giesmėje yra šiek tiek ir visiškai aiškių vaizdų (pvz.) "Priesiminiau aš verkiančią mergelę lelijos lūpų" arba "Tyli mano žiogas, žioplai", arba "Aplink aukšti šakoti spanguolynai per sapną kėlė spindinčias šakas į sniego ūksmę".

Nepaisydamas tų buvusių užsipuolimų, kritikas Kęstutis Nastopka "Pergalės" žurnale S. Gedos giesmes apskritai priėmė teigiamai, sugebėjo jas išaiškinti. Maža kur teuzkliūdamas ties "stiplistiniu poeto maksimalizmu".

Apie tą patį laiką 1972 m. išleisti du tomai Kosto Kubilinsko poezijos ("Mažųjų metai" -- poezija vaikams, 744 puslapiai; "Žalios pusnys" -- lyriniai ir publicistiniai eilėraščiai, 320 psl.).

Dar jaunas vyras, K. Kubilinskas, atrodo, neatsispyrė savo meto spaudimui ir 1962 m. nusižudė. Jis dalyvavo prieš bolševikus kovojusiuose partizanuose, o paskui atsimetė ir, tur būt, nešiojo šį tą ant savo sąžinės, kol pasidarė nebepakečiama. Bet tai be kita ko. Pasitraukęs iš partizaninio judėjimo, jis visa energija metėsi į poetinį pasaulį. Rašė greit, rašė daug, rašė vaikams ir suaugusiems. Kaip A. Jonynas tvirtino, jis savo kūriniais tiesiog versite užversdavęs periodinių leidinių redakcijas, dėl o jam būdavo sako, kad jokiū būdu neišnoma priimti spausdinti visko, ką jis atneša. Gal būtų, kad pastangos redakcijose jo atsikratyti buvo diktuojamos ir ki-

tų sumetimų, ne vien tik to, kad K. Kubilinskas daug prikurdavo. Redakcijose juk išimtinai sėdėjo tokie žmonės, kurie nesvyruodami nuėjo su srove, o K. Kubilinskas buvo persivertėlis, vadinasi, ne iš tų gretų.

Bet ir K. Kubilinsko eilėraščiai buvo daug kur spausdinami. Vaikams skirtieji kūrinėliai buvo leidžiami atskiromis knygelėmis. Dabar kai jau praėjo visos dešimtmetis nuo poeto mirties, štai išleista stambi net dviejų tomų jo poezijos rinktinė (iki šiol ir po mirties buvo leidžiami vaikams skirtieji dalykai rinkiniais, o "Varlė karalienė" 1962 m. buvo išleista prabangiu puošniu iliustruotu didelio formato leidiniu).

Knygos, žinoma, leidžiamos, kad skaitytojais jomis naudotųsi. K. Kubilinską net dviem tomais šiuo metu išleisti galėjo būti ir papildomas motyvas. Kaip S. Gedos pavyzys rodo, poezija Lietuvoje stengiasi nebeterauti politiniam partiniam reikalui. Gal S. Geda šiuo metu yra daugiau kraštutinis pavyzdys, gal kiti poetai yra aiškesni, bet politinius eilėraščius rašo, tur būt, arba kito-kių rašyti nesugebantieji, arba norintieji partijai dėl ko nors įsiteikti.

K. Kubilinskas gyveno ir rašė dar tokiais laikais, kaip pareiga buvo eilėraščiuose garbinti partiją, Leniną, kosmonautus, komunistus, kolūkius, Lietuvos okupaciją. Panašiomis temomis jis yra parašęs apščiail eilėraščių ir vaikams ir suaugusiems. Tie eilėraščiai dabar kartojami rinktinėse tomuose ir iš naujo, taip sakant, "gavinai" skaitytoją, kad jis neužsimirštų, kur gyvena.

Raudonžvaigždė lėktuvėli,
Lėk per žydrą Nemunėlį
iš Tarybų Lietuvos
iki broliškos Maskvos, --

tokių ir panašių posmų nemaža jis prirašė vaikams.

Su Partija kartu mes ejom į laudį --
Kaip kibirkščiai lietus rugsėjo
duslį naktį.
Su Partija kartu mes troškom
žemės skriaudą
Ir sutemas, virš jos betvyrančias padegti, --

tokių ir panašių posmų apstu jo eilėraščiuose suaugusiems.

(k.ar.)

WANTED EXPERIENCED
GENERAL FOUNDRY HELP
Shift incentive and bonus. New plant.
Paid hospitalization & pension plan.
ARROW ALUMINUM
CASTING CO
33659 WALKER RD.
AVON LAKE, OHIO 44012
216-871-6767
An Equal Opportunity Employer (38-44)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
TURRET LATHE
SET UP MEN & OPERATORS
Must be able to set up work from
blue prints and close tolerance.
Ground Floor Opportunity
1st or 2nd SHIFT.
Steady work for qualified men.
NO FLOATERS
MAGNADYNE CORP.
3580 Fisher Road
Columbus, Ohio
1-614-272-8816 (38-46)

VOLGA... LIETUVIUI SAVA UPĖ?!

Kostas Doveika yra ne blogas literatūrinės teorijos žinovas. Tai jis ir dė savo darbais, kur literatūros klausimai sprendžiami už politinės agitacijos svarstomoje sferoje. Bet ir šį gabų vyrą žudo sovietinio režimo diktatas, priverstinis pakodilavimas sovietinei literatūros "sampratai". Į tokią gana lėkštą ir niekiną pakodilavimą K. Doveika išivėlė "Literatūros ir Meno" (Nr. 18) savaitraštyje. Doveika paskelbė "Draugystės dirvoje" brandintą rašinį.

Pagal sovietinę retoriką, "tautų draugystės" idėja nėra įprastinė ir logiška pakantumo ir tolerancijos sąvoka, bet sovietinė agitacija. Mat, "tautų draugystė" esą įmanoma tikrai sovietinė, daugtautinės imperijos globoje. Tautos, esą, tegali naudotis "tautų draugystės" malonėmis vien tikrai išjungusios i Sovietijos valstybę, bendrai statydamos komunizmą!

Tai, aišku, brutalus reialybės falsifikatas. Tą "tezę" skelbdami, agitatoriai išleido iš akių satelitinės valstybės. Jei-ku jai kapitalistinės valstybės formoje reikia visas viltis apie "tautų draugystę" palaidoti, todėl gi sovietinėje spaudoje, iki šiol, nėra motyvų apie... "satelitinių tautų draugystę". Matyt tema neaktuali, ir, tam tikru atveju, slidi. Už tat "apsimoka" pilna burna rekti apie "tautų draugystę" sovietinės, daugtautinės valstybės sąstata.

Kas gali sakyti ką nors prieš tarpvalstybinę toleranciją, prieš vienos tautos nario palankų nusiteikimą kitos tautos nariui? Tai idealas ir tikra dorybė. Bet, kaip ir visos sąvokos, "tautų draugystės" sąvoka sovietuose pajungta lėtam, sistemingam, toli siekiančiam mažumų surusimui.

Pagal tą receptą sukirpta "tautų draugystė" Made in Maskva patiekamas vienodai linksniuojamas sovietinės valstybės centre ir pakraščiuose.

Ir lietuviškas literatūros žinovas Kostas Doveika, įtrauktas į tą agitacinę kamarilę, skelbiama tikrus, aršiausio politruko vaizduotės pagamintus tvirtinimus...

Ar jūs iki šiol galvojote, kad tolimoji Volga yra tradicinė rusų upė? Užmirškite tą galvojimą, koreguokite, žinokite -- Volga yra lietuvių upė! Rašo Doveika: "rašytojai savo kūryboje žymiai praplėtė Tėvynės ribas. Karštos meilės jausmus jie reiškia jau ne viensa-vo gimtajam kraštui, o jais apgaubia ir visaplačiąją socialistinę šalį. Jiems dabar Volga ir Dniepras taip pat artimi kaip Nemunas ir Neris. Dabar juos džiugina ne tik Lietuvos pievos, bet ir nearėpiamos Ukrainos stepės. Su meile ir pa-

garba dainuoja ne tik apie savo gimtojo krašto miestus ir miestelius, bet ir apie didingąją Tarybų Sąjungos sostinę Maskvą, apie didvyriškąją Stalingradą".

(Isismaginę agituoti Doveika, atrodo, primiršo, kad Stalingradas dabar nebe Stalino vardo miestas, bet Volgogradas...)

Doveika netiktai paguoja "lietuvių upę Volgą", bet smerkia lietuvių rašytojų prisirišimą prie "Lietuvos pievų". Doveika dėsto: "ikitarabinėje lietuvių literatūroje buvo ryškus nacionalinis uždumas. Joje dažniausiai vaizduojamas tik Lietuvos gyvenimas, retai teperžengiant savo krašto ribas".

Falsifikuodamas istoriją, Doveika stengiasi įrodyti, kad tikrai tie lietuvių rašytojai davė pozityvias vertybes, kurie buvo rusų literatūros įtaškoje, caro laikais, o vėliau -- tarybinių rusų literatūrai! Doveika spekuliuoja prasimanymais istoriniais "faktais", tvirtindamas, kad "rašytojas" V. Mickevičius "Kapsukas" visapusiškai atskleidė istorinius lietuvių tautos santykius su rusų tauta". Tikrovėje lietuvių literatūros formavimosi laikais -- iki pat sovietinės okupacijos -- "rašytojo" Kapsuko įtaka buvo lygi ... nuliui.

Kada Kostui Doveikai tenka prakalbėti konkretybėmis, netgi dabar, jis vos ne vos priskaičiuoja keletą kvilinginių lietuvių rašytojų, be atodairos "šlovinius" Maskvą. Tarp tokių K. Korasakas, pasakęs Kaskai: "leisk man didybę tavo pašlovininti raidėmis ke-liom..."

Būdinga, kad pradėjęs straipsnį "tautų draugystės" akordais, K. Doveika užbaigė tą straipsnį pavyzdžiu, kaip Korasakas šlovina Maskvą! (stb)

MACHINE OPERATORS
TURRET LATHE
TOLL RM. ENGINE LATHE
BRIDGEPORT MILL
O.D. AND I.D. GRINDERS
TOOL AND CUTTER
GRINDERS
2 yrs. exp. minimum required. Now hiring 1st, 2nd or 3rd shift. Excellent company paid benefits. Pay commensurate with exp.
Also
HIRING RETIRED or PART TIME
HELP
AGE NO BARRIER
REXNOLD
AEROSPACE VALVE DIV.
313 GILBERT ST., PAINESVILLE, O.
CLEVELAND 216-946-9147
PAINESVILLE 216-352-3319
An Equal Opportunity Employer (34-40)

TIME STUDY MAN
Minimum 2-3 yrs. practical experience. Maintain and establish PW rates on manual and machine controlled operations. Some project work. Call 216-481-5900 or send resume to:
R. E. STADELMAN
ANCHOR INDUSTRIES INC.
1725 LONDON ROAD
CLEVELAND, OHIO 44112 (37-39)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN STATUS
BENCH HANDS
(MACHINE BUILDERS)
HORIZONTAL BORING MILL
OPERATORS
AFTERNOON SHIFT
Steady job, top wages, full benefits.
JERED INDUSTRIES
1300 S. COOLIDGE
(Near 15 Mile Rd.)
BIRMINGHAM, MICH.
313-647-1200
An Equal Opportunity Employer (38-46)

JACQUES MARITAIN PALYDINT

V. Kavaliūnas

Yra žmonių, kurie savo kūryba ar mintim toli išeina už savo tautos ribų ir pasidaro savi ir artimi daugeliui širdžių ir sielų. O tada, kai jie iš čia išeina, pajunti, kad daug ko nustoja, kad tarytum ir visas pasaulis pasidarė daug tuštesnis ir tamsesnis.

Toks daugeliui tų, kurie bent kiek domisi gilesniaja mintimi, buvo ir prancūzų filosofas Jacques Maritain'as, kuris mus paliko balandžio 28 ir su kuriuo dar taip nesinorėjo skirtis. -- Tavo siela dar vis troško, kad jis rašytų ir kurtų ir duotų vis daugiau veikalių, kurie tave praturtina ir su kuriais susitikęs nebenori skirtis, o vis prie jų grįžti.

O grįžti yra prie ko -- jų bus bent apie trisdešimt, ir kai kurie ir savo fizine apimtimi stambūs. Tačiau ne tai svarbu, ne puslapių skaičius, o tai, kad juose giliai ir gražia forma -- lengva kalba -- atsikleistų svarbūs žmogaus gyvenimo ir jo dalios aspektai, ir atsakymai į tave kan-kinančius klausimus nušviestų guodžiančią šviesą.

O toji šviesa, nušviečianti tavo būties gelmes ir peržengianti šio gyvenimo ribas, kyla ir sklindžiasi iš visų Maritain'o kūrinų: dvasingos Metafizikos įvado (A preface to metaphysics) minties, iš Civilizacijos sutemų (Le crepuscule de la civilisation), pabrėžiančių "begalinį šauksmą, kylantį iš koncentracijos stovyklų" šių dienų pasauly, kuriame yra tiek daug jėgų, egzistenciškai susijusių su ateizmu, tačiau už kurio spindi evangelinė šviesa.

Toji giedra ir šviesa srvevena ir iš Maritain'o kūrinio, skirtą poezijai -- Poezijos situacija (Situation de la poesie), kurios žodis esmingai susijungia su transcendentinu grožiu, ir iš veikalo, skirto istorijos filosofijai (Pour une philosophie de l'histoire), kurioje, pagal jo istorijos koncepciją, susiduria žmogaus ir Dievo valia. Ir tai kartais virsta dramatine kova, o kartais atsiskleidžia gilia harmonija.

nija tarp Dievo ir žmogaus. Ypač ji ryški stambiame Maritain'o veikale Moralinė filosofija (La philosophie morale), kuriame kritiškai ir istoriškai paliečiamos didžiosios moralinės doktrinos, ieškančios gėrio pagrindų, ir kuriame sustojama ir prie likiminės žmogaus dalios -- L'homme et la condition humaine.

O toji dalis -- dalis dvasios, substanciškai sujungtos su kūnu ir pajungtos medžiaginio pasaulio dėsniui. Tai nelaiminga dalis, tai dalis "ašarų slėnyje", kuris nėra tik paprastas poetinis vaizdas. Sunku, sako jis, net ir gyvulį matyti kenčiant. Tačiau nepalyginamai didesnė žmogaus kančia, kuri persmelkia ir jo sielą.

Tačiau žmogaus kančia evan-gelijos šviesoje virsta aukštesnės kategorijos gėriu ir palaima, kurios trokšta šventieji. O tada ir mirtis atsiskleidžia visiškai kitokioje plėmėje: ceux qui ont pleure dans nos valles seront consoles pour toujours -- tie, kurie verkė šios žemės slėniuose, bus amžinai paguosti.

Maritain'as išėjo... O kelias jo nebuvo nei trumpas, nei lengvas. Kai prieš dvejus metus kreipiausi į jį vienu grožio filosofijos klausimu, pats atsakė ti jau negalėjo. Atsakė jo prašoma Princetono universiteto Dekano įstaigos sekretorė:

I am writing in response to your letter addressed to Professor Jacques Maritain... He is in very delicate health. His doctor has prescribed a period of absolute rest; all correspondence is forbidden. For this reason he cannot comply with your request. Please allow me to express his thanks for your interest, and his regrets.

Nuo tada ir baimė: šis didysis mūsų šimtmečio minties milžinas ilgai su mumis jau nebus. Tačiau, jį palydint į šviesos pasaulį, jauti, kad jos, šviesos, liko ir čia -- ji spinduliuoja iš jo gausių filosofinių veikalių.

Vytauto Alseikos avantiūros antroji fazė

Su turistiniu komfortu perkeliavo Vytautas Alseika Atlantą ir geležinę uždangą. Šią kelionę jis pavadino "išsilaisvinimu iš imperialistinės Amerikos", išsiveržimu iš "buržuazinės iš eivijos pančių", "prasiveržimu į laisvę".

Pirmoje savo avantiūros fazėje jis stengėsi suvaidinti ideologinį kankinį, ilgai kankintą New Yorke ir Chicaguje. Apie tai jis bylojo per savo susitikimą su sovietinės spaudos vyrukais. Sovietiniai vyrukai, aišku, stebėjo Alseikos geros medžiagos eilutę, marškinius, batų ir savaip suprato "re-emigrantų" psichę. Pasiekusios mus žinios iš Vilniaus rodo, kad žmonės tikri, kad ne nuo "buržuazinės išsiveržimo" mūs herojus nešė kudašį per Atlantą, bet nuo tos žvalgybos, kuri gali sulaukyti, teismui atiduoti ir ilgam patupdyti...

Tai, sako, buvo faktorius, privertęs Alseiką pakelti sparnus į rytus. "Buržuazinė išsivija" tai pasiteisnimas prieš naujuosius šeiminkus... Bet gi, pirmojoje fazėje, reikėjo suteikti naujai padėčiai tikroviškumo atvaizdą, reikėjo logiškai įsitvirtinti naujose laktose. Tad, V. Alseika skelbėsi, esąs iš imperialistinio pragaro ištrūkęs kankinys, kuris, bebėgdamas sūsku buo nukniakuti "dokumentus", de masuojančius, jeigu jau ne "imperialistinę Ameriką", tai bent "buržuazinę išsiviją" ir "Vilkinis vadeivas"...

Pirmoji fazė, tačiau, nesulaukė didelio efekto. Žmonės nusistebėjo, kaip toks niekšelis sugebėjo įlįsti į Vilko raštine, į Elitą? Visiems prieš akis buvo V. Alseikos priešbolševikiniai reportažai, už kuriuos redakcijos mokėjo jam pagal susitarimą.

Tą pat apmokėjimo būdą pri taikom ir dabar. Dabar V. Alseikai turėtų mokėti už probolševikinius raštus. Bet taip nėra! Bolševikinėje spaudoje iki šiol nėra Alseikos rašinių. Gal but, kol Alseika lipo "antvilkinę" knygą, Alseika minta iš kurio nors kazakevičinio fondelio?

Pirmosios fazės sūkurukas, šiaip ar vienaip, pasibaigė ir nuščiavo. Nei čia, nei ten Vytautui nepripažino "imperialistinio kankinio" titulo. V. Alseika perbėgo į bolševikus, o... išsiveržimo politinis darbas nepakito, ir Vilkas nesugrįvo, ir išsiveržimo spauda nepasigėdo savo pakvaišusio išdaviko. Kandžios išsiveržimo pašaipos, kaip aštri šalna, netgi pakirto Vytauto perbėgimo laur.

rus. Dirvos "Pogrindis" pavadino

no dezertyrą - šnipelį -- šnipu, vagim ir sukčiumi...

Taip pasibaigė pirmoji fazė. Dabar prasideda antroji avantiūros fazė. Prieš savo bolševikus V. Alseika, nerdamas iš kailio, stengiasi suvaidinti kažin kokią persona grata. Jis pradeda kovoti dėl reikšmingo perbėgėlio statuso. Jis stengiasi įrodyti, kad iš Vilko būtų nukniakuti rašti turį didžios reikšmės. Kad jis demaskuojąs didžius dalykus. Kad jis parašysiąs nepaprastą "reveliaciją". Vieno žodžiu, Vytautas stengiasi įrodyti, kad jis yra tikra Mata Hari su vyriškomis kelnėmis.

Antrai fazei pradėti Alseika, "Gimtojo krašto" talkinamas, paskelbia pasikalbėjimą su anoniminiu "G.K." korespondentu. Šiame "pasikalbėjime" nereikšmingų plepalų srovėje, su sirgęs šnipo mania grandiosa, Alseika atvirai prieikštauja "buržuazinei išsivijai": kodėl "Vilkas ligi šiol nepaskelbė jokio pranešimo ar paaiškinimo". Alseika verkšlens, kad "Vilko vienintelis atsakas, iš tikrųjų -- siekimas sumenkinti mano žygį"...

Savo etinę ir moralinę niekšybę vadindamas "žygiu", Alseika apmaudingai pripažįsta, kad tas "žygis" neatskambėjo... Vilko "paaiškinimuose".

Pagal V. Alseikos antros fazės "paaiškinimus" netgi gerai matyti, kad tuos savo "paaiškinimus" jis surikiavo pagal Dirvos "Pogrindžio" kaltinimus! Jis nėra vagis, verkšlens Alseika, nes "dokumentai savaime susikaupė jo portfelyje" (sic!) Kaip kepti balandžiai į burną? (Žiūr. Dirva, Nr. 9).

"Įvairiais, nešvariais būdais mėginami sumenkinti mano apsisprendimo prasmę", verkšlens "persona grata" Alseika, kaltindamas "vaduotojus". Alseika tvirtina, kad pas bolševikus jis "turįs spaudos laisvę". Jis pyksta, kad išsiveržimo spauda neperspausdino jo "reveliacijų" iš "Gimtojo Krašto". V. Alseikos "pasikalbėjime" sutilpo visi psichotiški nuvilto žmogaus apmaudo ir pykčio elementai. Nei išsivija, nei bolševikai nepripažino jo reikšmingą figūrą, svarbiu asmenimi. Vieniems jis mizerija ir pasimėgtas niekšelis, kitiems gi maras, kuris, jau atliko savo darbą...

"Jie nori sumenkinti mano žygį", Alseika skundžia "vaduotojus". Bet gi Alseikos rašinių nedėd bolševikiniai leidiniai

taip pat "mažina ir menkina jo žygį".

Dabar V. Alseikos tarp bolševikų išsilaisvinimo problema pareina nuo to, kaip ilgai jis sugebės suvaidinti ten "reikšmingo asmens" rolę. Per pirmą ir antrą savo avantiūros fazes, jis neįtikino bolševikus savo rolės autentiškumu. Dokumentaliai buvo senai, menki, nereikšmingi. Perbėgėlis, pagal asmens davinius, toli gražu nėra herojus. Jis autentiškai įstoja į poros ankstesnių perbėgėlių klumpes. Jis turįs rašyti, Parašyti savo "palytymo" iš imperialistinės Amerikos knygą. Tai tampa jo egzistencijos Vilniuje sąlyga. Ir V. Alseika pasižada parašyti tokią knygą. Bet lietuviai moka skaičiuoti tarp eilučių. Ir Alseikos "reveliacijų" knyga galitapti autentišku įrodymu, kad išsivija yra gyva, veikli, patriotinė, pilna iniciatyvos, gerai organizuota. Ties tokia problema stovėja ir eventuali Alseikos knygos leidykla. Visi atsimena, kad ankstesnių išsiveržimo dezertyrų knygos kaip tik sulaukė "skaitymo tarp eilučių" likimo.

Trečioji V. Alseikos avantiūros fazė atsiskleidžia... knygos rašymu. Tuo tarpu dabar, antroje fazėje, jis priverstas vis pašildyti savo greit vėstantį "žygį"...

Beje, "Valstiečių laikraštys" (Nr. 50) atrandame žinutę, kad kolkulose "labai trūksta darbo rankų perrinkti gumbais virstančias bulves, skirtas sėjai". Ar Alseika nemato, kad tai paveiksnė taika "komunizmo statybai", kaip kad jo "reveliacijos knyga"? Ar to nemato V. Kazakevičius?

(ap)

BOSTON

SUKAKTUVININKAS FELIKSAS ZALECKAS

Bostono lietuviai praėjusį mėnesį pagerbė savo kolonijos ilgametį veikėją, taurų Džulijono sūnų Feliksą Zalecką, sulaukusį 80 metų amžiaus, dar žvalų, geros nuotaikos visuomet sutinkamą visuose kultūriniuose rengimuose.

Feliksas Zaleckas gimė 1893 metais balandžio 25 d. Dūmenų parapijoje, Pamusių kaime, Amerikoje atvyko pas savo seserį Anelę 1910 m., apsisistojo Bostone ir čia amžinai visam laikui. Feliksas 1931 metais su Vyte Anelė išliužaitė sukurė lietuvišką šeimą, išaugino ir išmoksino vieną sūnų ir keturias dukteris: sūnus Edvardas yra Boston State College profesorius, dukterė Florencija aukštosios mokyklos mokytoja, Frances -- John Hancock draudimo bendrovės sekretorė, Eleonora ir Marija augina lietuvišką atžalyną.

Nuo pat savo atvykimo į Bostoną Feliksas Zaleckas aktyviai įsijungė į lietuvišką kultūrinę ir visuomeninę veiklą, tapdamas daugelio organizacijų bei valdybų nariu ir dirbo tuo metu čiaėjusio "Darbininko" laikraščio redakcijoje. Būdamas anuo laikui Bostone veikusias Lietuvių Prekybos B-vės nariu, kuri vedė prekybą su Lietuva, Feliksas vadovavo ekskursijoms į Nepriklausomą Lietuvą. Jų metu Feliksas susipažino su eile mūsų tautralų, spaudos žmonių ir artimai susidraugavo su Kipru Petrusku, 1924 m. į Ameriką atvykus aktoriams: Antanui Vanagaičiui, Viktorui Dineikai, Juozui Olišauskui ir prie jų prisijungus Jonui Dikiniui. Bostone buvo sukurta Skrajojantis Teatras, lietuvių kolonijose pagarsėjęs "Dzimdži-Drindži" vardu. F. Zaleckas su šia aktorių grupe apvažiavo visas to meto lietuvių kolonijas Amerikoje. Jų patriotiniai vaidinimai, gyvi paveikslai, vaidilutės, krivių, knygaiškėlių iki ašarų jaudino pirmųjų lietuvių emigrantų tautinius jausmus ir tuo, žinoma, sukelė stambiają piniginę paramą iš karo gruvusių atsikrūstusių Lietuvos valstybei.

Po II-jo Pasaulinio karo dirbdamas su Bostone įsikūrusiais naujaisiais ateiviais, F. Zaleckas aktyviai dalyvavo ir vietinėje amerikiečių politinėje veikloje, jų rinkiminėje kompanijoje, skatindamas lietuvių remti Lietuvai palankius kandidatus į valstijos aukštąsias valdžios vietas. Jų įrankiniais ir kai kurių, kaip JAV krašto apsaugos

FILATELIJOS KAMPELIS

(5)

ANTANAS BERNOTAS

JAV išleido šiuos naujus pašto ženklus: 1. Balandžio 13 d. -- 8 centų iš serijos 200 metų revoliucijai paminėti: plakato prikalimas ant sienos.

2. Balandžio 23 d. -- 8 c. pagerbti astronomui Kopernikui su jo atvaizdu (apie jį šioje vietoje savo laiku jau buvo kalbėta).

3. Balandžio 30 d. -- dešimt 8 centų pašto ženklų, kuriais pagerbiama US Postal Service, Kiekvienas pašto ženklas skirtingo piešinio ir rodo įvairius pašto veiklos etapus. Visi šie pašto ženklai spausdinti viename lape, eilutėmis po 10 vienetų. Kiekvieno pašto ženklo antrojo pusėje (po kilijais) yra koks nors tekstas, nusakąs pašto tarnybos veiklą JAV-ese. Tai pirmas kartas JAV pašto istorijoje, kad kas nors būtų parašyta ir antrojo pusėje. Čia dedame tos serijos pašto ženklą, kuriame parodytas paštininkas, išimamas laiškas iš pašto dėžutės.

KANADA balandžio 18 d. išleido 8 centų pašto ženklą, kuriuo pagerbiama Jeanne Mance, pirmoji pasaulietinė gail, sesuo Naujojoje Prancūzijoje.

Jeanne Mance (1606-1673) gimė Langres, Prancūzijoje. Su Madame de Buillon parūpinėtais fondais ir kartu su Montrealio miesto (kurį Paul de Chomedey, sieur de Maisonneuve, į 1642 m. atvyko į Ville-Marie (vėlesnį Montrealį) ir čia iki rudens pastatė pirmąją ligoninę -- Hotel Dieu. Ji čia buvo slaugė ir kartu gydytoja. Be to, buvo Ville-Marie nausėdijos reikalų vedėja ir išdininė. Vėliau net tris kartus grįžo į Prancūziją telkti lėšas didesnės ligoninės statybai. Su savim parsivežė daugiau ligoninės personalo, vaistų ir įrengimų. Pasijūmėjo nepaprasta energija ir pasiūvenčimu, Montrealyje jos vardu yra pavadinta gatvė.

PRANCŪZIJA išleido 1 franko pašto ženklą pagerbti dail. Claude Monet su jo paveikslu "Moterys sode".

Claude Monet (1840-1926), vienas iš impresionizmo srovės tapytojų, gimė Paryžiuje. Dide-

sektoriaus Elliot Richardson, buvusio Massachusetts Teisingumo sekretorium, pasitaravo Bostono lietuvių ir Lietuvos reikalams. Dėl to ir Massachusetts Senatas atsidėkodamas už lietuvių pastangas valstijos politinėje veikloje, pagerbė Feliksą Zalecką, išvenčiantį 80-tąjį gimtadienį, oficialia rezoliucija, kurią pasirašė Senato prezidentas Kevin B. Harrington.

Bostono lietuvių "džonų kareivius", kaip čia Feliksą primta vadinti, link geros sveikatos ir toliau darbuotis lietuviškiems reikalams.

J.V. Sūdavas

lę savo jaunystės dalį praleido Le Havre, kur mokėsi ir susipažino su žymesniais anų laikų tapytojais. Tarnavo kariuomenėje Alžyre, lankėsi Olandijoje ir Londone. Suruošė daugelį parodų drauge su kitais, vėliau ir atskirai. Daug paveikslų nutapė atvirame ore.

SOV. SĄJUNGA. Čia dedame paskutinį pašto ženklą iš serijos su Ukrainos miestų vaizdais, šį kartą 10 kapeikų su Kijevo vaizdu.

Kijevas (rus. Kiev, ukr. Kyjiv), Ukrainos sostinė, guli prie Dniepro upės. Tai labai senas miestas, minimas jau V amž. IX amžiuje jis jau buvo to pat

PASIRUOŠIMAI EXPO '73

Jau pranešta, kad šių metų Montrealio Pasaulinė ir Kultūrinė paroda vėl bus atidaryta nuo birželio 21 dienos ir veiks kasdien iki rugsėjo 3 d. Greičiausia, kad bus tokios pat apimties, kaip tai buvo praeitais metais, tai yra, apims tik šv. Elenos saloje esančius paviljonus.

Kaip pranešama, pati pirmoji valstybė, davusi sutikimą dalyvauti parodoje, buvo Raudonoji Kinija, buvusi ir pernai metais ir sutikusi labai palankų lankytojų įvertinimą. Ji užims buvusį Tautinės Kinijos paviljoną, nes Tautinė Kinijaparodoje jau nebedalyvauja nuo to laiko, kai Kanada užmezgė santykius su Raudonąja.

Kitos valstybės, kurios jau pasižadėjo parodoje dalyvauti, yra: Japonija (jau porą metų ne buvusi), Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekoslovakija, Prancūzija, Šveicarija ir Sovietų Sąjunga. Žinoma, ir pats Quebec'as. Vedamos derybos su kitomis valstybėmis ir tikimasi jų surinkti, kad visi 26 paviljonai būtų užpildyti. Tikimasi, kad vėl dalyvaus tokios valstybės, kaip Indija, Burma, Ceilonas, Egiptas, Meksika ir kitos, kurios perėitų metų parodose turėjo labai gerą pasisekimą.

Įėjimas į parodą nustatytas toks: sezoniniai bilietai kainuos po 5 dolerius, vienai dienai -- 2,50 dol. Vaikai iki 8 m. amžiaus įleidžiami velutui. Pasilinksminimų parkas La Ronde atidarymas jau birželio 16 d. ir veiks kasdien iki rugsėjo 3 d. Įėjimas į La Ronde kainuos: suaugusiems po 50 centų, vaikams nuo 8 iki 17 m. amž. -- 25 c.

Šiuo metu Montrealis jau pradėjo ruoštis 1976 m. ten įvyksiančiai Pasaulinei Sporto Olimpiadai. Miesto pakrastyje, prie Sherbrooke gatvės pradėti statyti milžiniški stadionai, velodromai ir hipodromai. Pravedama nauja požeminio traukinio šaka iki stadionų. Parodos aikštynė, Notre Dame saloje, kuri jau ir pernai metais buvo

vardo kunigaikštijos sostinė. Nuo 860 m. buvo valdomas varagių. Garsėjo savo prekyba ir pralenkė kitus miestus, kaip Did. Naugardą ir Smolenską. Gyventojai nuo 988 m. buvo apkrėstyti. Pastatyta reto gražumo bažnyčių, cerkvių, garsusis Pečeros Lavros vienuolynas. Kijevas tapo ir religiniu bei kultūrinio centru, išvystė plačią prekybą. 1240 m. miestas buvo užimtas totorių ir smarkiai apnaikintas. Vėlesniais laikais turėjo mokėti jiems duoklę.

Kijevas turi nepaprastai tamprią istoriją su Lietuva. Nuo 1230 m. pateko lietuvių globon. Sakoma, kad nuo 1331 m. kunigaikštijos sostė sėdėjo Gedimino brolis Teodoras. Kai DLK Algirdas 1362 m. sumušė totorius prie Mėlynųjų Vandenų, duoklės nebebuvo mokamos. Kijevo kunigaikštija išliko Lietuvos valdžioje (tai atskirai, tai visai prijungta) iki pat Liublino unijos seimo 1569 m., kada ji atiteko Lenkijai. 1648 m. Bagdono Chmelnickio kazoka kovojo prieš Lenkijos - Lietuvos valdymą ir buvo užėmę Kijevo. 1667 m. Andrusovo taikos sutartimi laikinai perleistas Maskvai, o nuo 1686 m. ir "amžinon nuosavybėn". -- Mieste ir apylinkėse yra gana didelė pramonė, turi svarbų uostą ir šiuo metu gyvena apie 950,000 gyventojų.

uždaryta, šiuo metu karnalo pusėje griaujami kai kurie paviljonai, kad padarytų vietos būsimoms regatų ir laivelių lenktynėms. Dalis kanalų bus panaudota plaukimo varžyboms. Kaip vienas pirmųjų griaujamų buvęs Vakarų Vokietijos paviljonas, kaip žinia, buvęs pastatytas tame pačiame stiliume ir iš pašios medžiagos, kaip ir pereitais metais Muencheno olimpiadoje. Bus griaujami ir kiti paviljonai, bet Prancūzijos ir Anglijos nebus nugriauti.

Parodos lankytojai, mėgę parodą lankyti praėjais metais, prašomi jau dabar suderinti savo atostogų laiką, kad ir šiais metais galėtų ją aplankyti.

Ant. Bernotas

PLATING SUPERVISOR
BARRIL GOLD DEPARTMENT
Industrial gold plater, with a national reputation for high quality and prompt service, has opening for barrel and group leader in new expanded operation. Age or education no barrier. Successful applicant needs 5 years experience in high volume production shop, must know elementary chemistry, can troubleshoot plating problems, and now be earning in the teens. Salary negotiable includes relocation expenses. Phone or write Jack Peterson, Exec. P.
PRECISION PLATING CO.
4123 Peterson Ave.
Chicago, Ill. 60646
312-583-3333 (40-42)

MACHINIST
Immediate opening for an experienced all around machinist with a good mechanical background. Work in a plant that manufactures metal containers on high speed automatic equipment. Starting salary \$5. per hr. Benefits include medical insurance, paid sick days, vacation & 11 paid holidays. Must be available to work night shift. Apply immediately for an interview to Ralph Bollaro or Robert Thomas.

CONSOLIDATED CORK
RT. 287 AT
SO. RANDOLPHVILLE RD.
PISCATAWAY, N. J.
201-752-1100
Equal Employment Opportunity (40-42)

MACHINISTS
Permanent openings for experienced machinists who have job shop experience on horizontal boring mills and lathes.

ASSEMBLERS
Prefer experience with knowledge of large machinery -- mechanical and hydraulic.
WELDERS--FITTERS
Experienced in job shop welding on large fabrications and repair work. ALL POSITIONS PRESENT TOP OPPORTUNITIES. EXCELLENT FRINGE BENEFITS. BONUS. OVER TIME. PROFIT SHARING. STEADY WORK ON DAY OR NIGHT SHIFTS.
Production Experts Inc.
4259 E. 49th Cleveland, O. 44125
An Equal Opportunity Employer (40-42)

TOOL and DIE MAKER
Class A. Experienced plastic injection, mold, progressive, dies. Excellent opportunity, good benefits. Apply at Premier Electric, 1734 Ivanhoe Rd.

DIRVOS NOVELĖS

1973 M. KONKURSAS

Rankraščius įteikti iki 1973 m. birželio 15 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1973 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinaival būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprastai balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Algio Rukšėno knygos apie Simą Kudirką "Day of Shame", kurią išleido leidykla McKay, Clevelando lietuvių visuomenei pristatymas įvyks birželio 10 d., sekmadienį, 4 v. p. p. Europa Travel Service salėje, 911 E. 185 St. Dr. V. Stanek pristatys autorių, o rašyt. A. Garlauskas kalbės apie jo knygą. Po to tars žodį ir pats autorius. Bus rodomos skaidrės, iliustruojant šį tragišką įvykį. Pristatymą rengia Korp! Neolithuania Clevelando skyrius. Visi lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

LABDAROS REIKALAI

Visi, kuriems rūpi labdaros ir šalpos reikalai, kviečiami atsilankyti į susirinkimą, kuris įvyks sekmadienį, gegužės 27 d., 4 val. p. p. Naujosios parapijos žemutinėje salėje.

Bus įdomių pranešimų ir aptariami ateities veiklos planai.

Clevelando LB Apylinkės Socialinis Skyrius

PENSININKŲ SUSIRINKIMAS

Š. m. gegužės 24 dieną, 6 val. vak. Nepaliaujamos Pagalbos Mergelės parapijos viršutinėje mažojoje salėje šaukiamas lietuvių pensininkų susirinkimas savo organizacijai steigti.

Visi pensininkai kviečiami dalyvauti.

Initiatoriai

BY OWNER

Near Our Lady. Two bedrooms down. Excellent condition. Full basement. Nice yard. 261-2561. (40)

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDELIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 881-8100

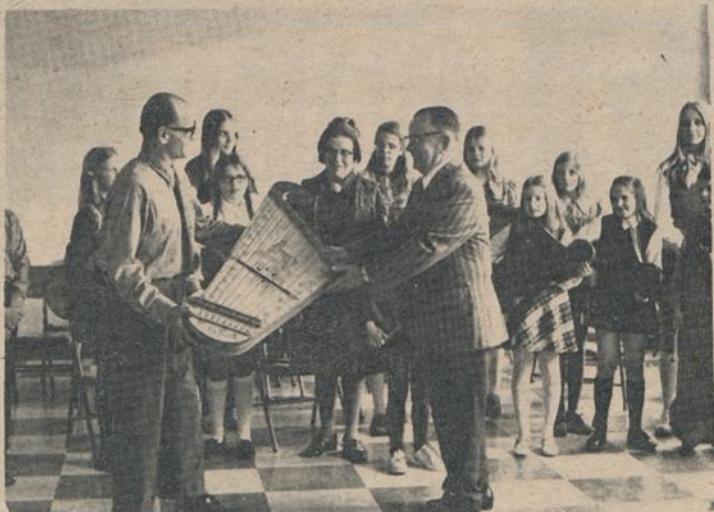
DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIDŲ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Pr. Neimanas, labai geras ir darbštus kanklių meistris, perduoda savo pagamintas bosines kankles Lietuvių Bendruomenės Clevelando apylinkės pirmininkui J. Malskiui. Tas kankles padovanojo bendruomenei Šv. Kazimiero lit. mokyklos kanklių orkestrui, kurį moko O. Mikulskienė (stovi viduryje). Toliau jaunosios kanklininkės, kurių šiuo metu yra 9 ir 3 berniukai — kanklininkai. Viso 12. Pirmasis viešas šio jaunųjų ansamblio pasirodymas įvyko sekmadienį, gegužės 20 d., 4 val. p. p. Čiurlionio namuose. Motinos Dienos minėjime, kurį ruošė Lietuvos Šaulių S-gos Clevelando kuopos šaulės.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO KONCERTAS

Š. m. birželio 9 d., 8 val. vak. Euclid High School Auditorijoje (711 E. 222 Euclid, Ohio) matysime ir girdėsime mūsų garsų ČIURLIONIO ANSAMBLI visos jo grožio didybę. Programa bus visiškai nauja, dar nė karto nematyta ir negirdėta Clevelande. Girdėsime naujų labai įdomių kūrinių. Programoje: dainos mišriam ir moterų chorams, kanklių orkestrams ir tautiniai šokiai.

Šį koncertą ruošia Clevelando Lietuvių Bendruomenė lietuvių 100-mečiui atžymėti.

Kadangi didžiulėje salėje galės tilpti virš 1000 žmonių ir kadangi rengėjai nori, kad kuo didžiausias mūsų žmonių skaičius galėtų pasidžiaugti šia nepaprasta meno švente, todėl bilietų kainos yra visiems prieinamos: 4, 3, 2 ir 1 dol.

Bilietus jau dabar platina: R. Tatarūnienė (tel. 531-5924), Gr. Kudukienė (tel. 486-5865), J. Malskis (tel. 486-9165), Br. Gražulis (tel. 741-1782), Juozo

Mikonio įstaiga, Baltic Delicatessen, S. Astrauskas (tel. 943-5948) ir visi čiurlioniečiai.

• Perkant ar parduodant namus, prasome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausias patarnavimas gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

MATERIAL HANDLERS

2 shifts open. 8 a.m. to 4:30 p.m. \$4.30 p.m. to 1 a.m. \$2.55 to start. 9c night premium. Four increases 1st year. Company benefits. Overtime available. Apply in person 9 to 3 p.m. W.F. Burnett & Co. 353 Montivedo Rd. & B. & ORR, Jessup, Md. E.O.E. (36-40)

Hiring now experienced men for 1st & 2nd Shift FOR NEW LAMINATING & FABRICATING DEPT. SHEAR OPERATORS and INSPECTORS 1st & 2nd Shift ENAMEL PRODUCTS CO. (Off Memorial Shoreway) 341 Eddy Rd. Cleveland, Ohio 44108 216-451-1313 Mr. Walters (36-42)

MAINTENANCE MAN

Full time, mature, experience necessary for cleaning and maintenance of new modern drug store. Good starting salary and excellent fringe benefits. Interested applicants should apply in person to:

SAM TOMAINO
MONDAY, MAY 7
10 A.M. TO 4 P.M.

THRIFT DRUG COMPANY
DIVISION OF J. C. PENNEY
(DIVISION OF J. C. PENNEY)
PLYMOUTH SQUARE
SHOPPING CENTER
CONSHOHOCKEN, PA.
An Equal Opportunity Employer (39-43)

MANAGER
DAIRY & FROZEN FOOD
Experience necessary on this challenging position with opportunity for advancement. We offer a good starting salary & company paid benefits. Please apply to our Store Manager for details.

TWO GUYS

Rte 38 & Cuthbert Rd.
Cherry Hill, N. J.
An Equal Opportunity Employer (36-42)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
1ST CLASS SKILLED
SHEET METAL PROTOTYPE
and
SAMPLE MAKERS
Must have layout experience. Steady work and fringe benefits. MINOWITZ MFG. CO. 27941 Groesbeck Hwy. Roseville, Mich. 48068
An Equal Opportunity Employer (36-3)

MAINTENANCE MECHANIC

Looking for diversified individual to handle all phases on plant maintenance. Must be strong in industrial electrical trouble shooting and new hookups. Starting range \$3.65-\$4 per hr. with good advancement and benefits.

Call Mr. Gardner, (302) 328-1345
DELTECH
ENGINEERING, INC.
(40-42)

NETEKOME SKAUTININKO ANTANO BANIONIO

Š. m. balandžio 10 d. didžiu skausmu ir liūdesiu pravirko mūsų širdys. Netekome tauraus ir brangaus lietuvių: skautininko, gilvelisto, vadovo, neolitiano ir visuomenininko, Lietuvos kruvinųjų okupacijų kančios dienų pagrindininko, kalinio ir kankinio — Antano Banionio, kuris savo jaunystės žiedus paaukojo dėl Lietuvos laisvės ir tautos gyvybės. Nors žiauriai tardomas, kankinamas ir kalinamas, tačiau neišdavė tautos bei tėvynės idealų.

Gimė 1922 m. rugsėjo 7 d. Marijampolės apskrityje, žavingose Suvalkijos lygumose. Baigė Veiverių gimnaziją. Mokėsi Kauno Aukštesniojoje Technikos mokykloje. Baigė geležinkeliečių aukštesniuosius kursus. Tarnavo Susisiekimo Ministerijoje įvairiose pareigose. Skautų or-

A.A. s. Antanas Banionis

ganizacijon įstojo 1933 m. Visą laiką buvo uolus skautas ir iškylus vadovas.

Susipažinau su Antanu prieš 22-jus metus Detroito Baltijos Vietininkijos steigiamojoje susiejoje. Padarė rimtą išpuodį: judrus ir apdairus sumanus ir energingas. Eilę metų kartu purendami skautiškus dirvonus, įsitikinau, kad neklydau, nes Antanas buvo nepakeičiamas sueigų, stovyklų ir laužų vadovas. Stovykla ne darbas, bet džiaugsmo šaltinis buvo jam. Ypatingai idealiai praves davo naktinius žaidimus. Nežinau, ar gali kas užmiršti karalaitės vadovimą iš slibino ir kita. Jo dideliu skautiškus gabumus liudija baigimas Anglijoje gilvelio kursų geriausiu įvertinimu.

Buvo bendradarbis Skautų Aido, Dirvos, Draugo, Naujienų ir kitų patriotinių laikraščių. Su redagavo anglų kalboje vertingą informacinį apie Lietuvą ir jos skautus leidinį "White Badge" kur atspindi mūsų tautos ir skautų baisi tragedija rusų komunistų okupacijos metu. Jo rašinys "Better to die than to be a spy" susilaukė didelio susidomėjimo Amerikos skautuose. Gražiai ir tvarkingai suredagavo Baltijos tauto dešimtmečio leidinį.

Jis vienas pagrindinių liudininkų Kerstono vadovaujamo komiteto. 1954 m. Baltic States Investigation liudijimą atspausdino vienuolikoje lapų. O The Detroit Free Press ir Times su liudijimu idė jo ir keletą jo nuotraukų. Suėmimai, tardymai, kalėjimas ir kankinimas nepalaužė Antano dvasios, tik visam amžiui sužalojo fiziniai. Po daugelio metų sunkiai susirgo ir nebeįstovė. Nors labai dar norėjo gyventi dėl savo mylimos dukrės Astos. Kelias dienas prieš mirtį pakvietė dalyvauti jos universiteto baigimo iškilmėse. Deja, mirtis atėjo greičiau, negu džiaugsmingos iškilmės.

Mylėjo skautus, skautai — Antaną. Darbu ir veikla, pasiaukojimu ir idealizmu užsitarnavo ne tik skautų, bet visos lietuvių tautos pagarbą ir padėką.

Mes stengsimės jo brangų prisiminimą papuošti kilniaisiais idealizmo žiedais, kurie amžių amžiais bylotų apie jo darbo vaisius Lietuvai ir jos Skautijai.

vs V. Pauža

E. CHICAGO

PAGERBTOS MOTINOS

East Chicagos LB apylinkės valdybos rūpesčiu, motinų pagerbimas įvyko š. m. gegužės 13 d., parapijos salėje. Tuojau po lietuviškų pamaldų didžioji dalyvių dalis (bet buvo ir tokių, kurie patraukė kitais keliais), iš bažnyčios perėjo į salę ir dalyvavo savo mamų pagerbime.

Įeinant į salę visos motinos buvo apdovanotos raudonomis rožėmis.

Pagerbimą pravedė apylinkės pirmininkas Petras Andreika. Prasmingą maldą sukalbėjo kun. Povilas Jakulevičius, šį pavasarį švenčias 45 metų kunigystės jubiliejų.

Visą programą atliko jaunimas. Studentė Sigutė Pacytė, gera lietuvių kalba, skaitė kruopščiai paruoštą žodį apie motinas. Savo kalboje palietė didžiųjų žmonių pasisakymus apie savo motinas. Išryškino lietuvių motinos vaidmenį likiminėje kovoje už savo tautos egzistenciją.

Mažoji Aukštuolių Dalytė paskambino porą dalykelių pianinu, o studentė Jūratė Tautvilaitė, pritardama gitara, padainavo keletą liaudies dainų. Reikia pažymėti, kad Jūratė Tautvilaitė studijuoja Bloomingtone, Ind. biologiją, bet kviečiama neatsisakot vykkti ir gražiu savo balsu praturtinti lietuviškus renginius.

Po trumpos ir įvairios programos, visi susirinkusieji buvo valdybos pavaišinti.

Šių metų East Chicagos LB apylinkės valdybą, po paskutinių persitvarkymų, sudaro: pirmininkas Petras Andreika, vicepirmininkai — Kazimieras Pocius, Bernardas Pūras ir Bronė Tampuskienė, sekretorius Vytautas Kaltūnas ir išdininkas Juozas Liubinas.

KUNIGŲ JUBILIEJAI

Šv. Pranciškaus (lietuvių) parapijos dvasios vadai šiais metais švenčia kunigavimo jubiliejus. Klebonas kun. Ignas Vichuras švenčia 35 metų, o jo asistentas kun. Povilas Jakulevičius 45 metų kunigystės jubiliejų. Jiems pagerbti yra sudarytas iš įvairių organizacijų komitetas, kuriam vadovauja Kazys Valėla, tuo laiku buvęs LB apylinkės pirmininkas. Pagerbimas įvyks š. m. birželio 3 d. parapijos salėje. Bus vakarienė, muzika ir meninė programa. Visi kviečiami bilietus įsigyti iš anksto. (aj)

WANTED AT ONCE

JOURNEYMEN

MILLWRIGHTS

First class for industrial maintenance, familiar with punch presses and hydraulic.

Tool and Diemakers

CLASS A

Experienced in plastic injection molds and progressive dies. Excellent opportunity, good benefits and job satisfaction. Apply

PREMIER

ELECTRIC CO.

1734 IVANHOE RD.
EAST CLEVELAND, OHIO
(39-45)

AUTOMOTIVE

2 MECHANICS

1 METAL MAN

Experienced. Paid vacation. Blue Cross & Blue Shield, uniforms furnished. All Co. benefits. Exc. working conditions. Apply in person to Mr. Bob Langshaw.

KIRKWOOD DODGE

4800 Kirkwood Highway

Newport, Dela. (36-40)

FURNITURE Finisher. An ideal opportunity to "get away from it all" in suburban Atlantic City. This is a permanent position with ideal working conditions. In a modern shop for individual exp'd in preparing new furniture for delivery. Good starting rate with all paid benefits, including vacation & retirement. Apply to: Mr. Ed Seddon, Kensington Furniture & Carpet, 200 Tilton Rd., Northfield, N. J. Call collect: (609) 641-4800. (38-40)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KONGRESO ATSTOVAS ALT S-GOS SEIME

JAV Kongreso atstovas Robert Huber, kurio disdrikte vyksta seimas, pakviestas, sutiko dalyvauti su poniu, ALT Sąjungos seimo baliuje.

Tarp kitko, jis šiais metais kalbėjo Detroite Vasario 16 dienos minėjime ir yra įnešęs rezoliuciją į Kongresą dėl Radio Free Europe.

• **Dr. Kazys Bobelis**, ALT pirmininkas, būdamas Washington, gegužės 11-13 d., pasimatė su Pabaltijo Valstybių reikalų direktorium, Edward Hurwitz, ir išdiskutavo eilę reikalų: Europos Saugumo Konferenciją, padalinimą tarybinių respublikų ir ekonominių rajonų, aukštus muitus paketų persiuntimui į Lietuvą ir Braziliją bylą. E. Hurwitz prižadėjo reikalus referuoti ir greitai atsakyti.

Panašius reikalus išdiskutavo nvykęs pas kongresmaną Edward Derwinski ir senatorių Charles Percy. Lietuvos Pasiuntinybėje, su dr. Bačkio, aptarė Europos Saugumo Konferenciją.

Taip pat dalyvavo respublikonų partijos tautybių grupių suvažiavime, kurioje dalyvavo nemažai lietuvių. Dr. Jonas Genys buvo išrinktas Amerikos lietuvių respublikonų federacijos pirmininku ir taip pat Amerikos respublikonų partijos tautybių grupių išrinktininku. Suvažiavimas priėmė rezoliuciją prieš Sovietų kolonializmą.

Gegužės 12 d., dr. Bobedro Pabaltiečių Komiteto lis dr. Genys dalyvavo Benra Pabaltiečių komiteto posėdyje. Posėdyje buvo aptarta Europos Saugumo Konferencija ir nutarta rudenį sušaukti bendrą lietuvių, latvių ir estų veiksmų konferenciją. Buvo paruošti pareiškimai ir įteikti Valstybės Departamentui ir senatoriams dėl Europos Saugumo Konferencijos ir žmonių teisių suvaržymo.

• **Alfonso Dargio** pavaršarinė paroda Rochesterio priemiesty Pittforde, David galerijoje, gegužės 4 — 22 d.d., turėjo didelį pasitarp jų buvo keli dideli darbų buvo publikos ir meno kolekcionierių išpirkta. Dailininkas buvo išsėtas naujausius savo 47 kūrinius.

Tarp jų buvo keli ideli darbai — vienas medžio triptikas, užimęs 60 kv. pėdų plotą, kitas 33 kv. pėdų diptikas. Likusieji 45 darbai — tapybos ant drobės ar japoniško ryžiaus popieriaus.

• **Pianistas Saulius Cibas** Naujosios Anglijos baltų-amerikiečių draugijos su-ruošta me jaunųjų muzikos talentų konkurse-koncerte laimėjo pirmąją premiją.

• **Edvardas Varekojis** — Golfport, Florida — išgyvenęs virš 2 metų, savo rezidenciją pardavė ir persikėlė gyventi į St. Petersburg šiaurinę dalį. Naujas adresas: 4726 — 26 Ave.N., St. Petersburg, Fla. 33713.

NEW YORKAS PAMINĖS LIETUVOS UNIVERSITETO 50 METŲ SUKAKTĮ

Lietuvos universitetas, vėliau pavadintas Vytauto Didžiojo Universitetu, suvaidino bene svarbiausią vaidmenį Nepriklausomos Lietuvos švietimo, mokslo ir bendrai intelektualinio me gyvenime. Lietuvos universitetas paruošė ištisus kadrus, kurie reikėsi visoje tautos bei valstybės srityse. Ir šiame krašte randasi daugelis veikėjų ir profesionalų, turinčių VDU diplomus.

Tad, nors ir pavėluotai, kilo iniciatyva New Yorko lietuvių akademikuose prasmingai paminėti Lietuvos universiteto penkiasdešimtmetį.

Korp! Neo-Lithuania Filisterių Sąjungos valdybos iniciatyva, 1973 m. balandžio mėn. 13 d. buvo sušauktas visų akademinių bei studentiškių organizacijų susirinkimas aptarti galimybes iškilmingai New Yorke paminėti penkiasdešimt metų sukaktį nuo Lietuvos universiteto įsistatymo Kaune. Neolituanių filisteriams buvo pavesta surasti atitinkamą salę minėjimui ir testų organizacinį darbą.

Š. m. gegužės 11 d. New Yorko Tėvų Pranciškonų centro patalpose įvyko posėdis, kuriame dalyvavo Korp! Neo-Lithuania Filisterių, Ateitininkų Sendraugų, Liet. Teisininkų Draugijos, Dantų Gydytojų Draugijos, Korp! Gaja, Liet. Romos Katalikų Mokslo Akademijos ir Fraternitas Lituanica atstovai. Taip pat dalyvavo Lietuvos

generalinis konsulas Anicetas Simutis.

Nutarta ruošti minėjimą 1973 m. lapkričio mėn. 3 d. (šeštadienį) Carnegie Endowment International Center patalpose, Manhattane, N. Y. Numatyta kvieisti du kalbėtojus nušviesti universiteto reikšmę tautai ir studentų gyvenimui. Meninėje dalyje bus pastatytas montažas su skaidrėmis, deklamacijomis bei muzikiniu fonu.

Akademinių organizacijų atstovai išrinko minėjimui rengti komitetą, į kurį įėjo dr. Vaclovas Paprockas — pirmininkas, Edmundas Vaičiulis — vice-pirmininkas, dr. Jagvyga Vytuvienė ir Kazys Vainius — nariai.

Algirdas Budreckis

• **Ekonomistas Kazys Algenis** gyv. New Yorke, gegužės 13 d. savo draugų tarpe paminėjo 75 m. amžiaus sukaktį. Jis yra Lietuvos kariuomenės savanoris-kūrėjas, dipl. ekonomistas. Dabar gyvena kaip pensininkas, renka meno kūrinius ir tvarko savo atsiminimų archyvą.

• **K. Klaušauskas**, laikraštininkas, gyv. New Yorke, jau kuris laikas serga, gydomsi namuose lietuvių daktaro Skeivio priežiūroje.

DIE CASTING OPERATORS
DIE REPAIRMEN
DIE SETUP MAN
PUNCH PRESS OPERATORS
INSPECTORS
DRILL PRESS OPERATORS
For 1st & 2nd Shift
Excellent fringe benefits, high hourly rate, plus incentive.
APPLY 9210 LOREN AVE., Southeast (Off East 93rd St.)
TOOL DIE ENGINEERING (39-46)

J M FIELDS
Now hiring Snack Bar Mgrs. and counter help. Many openings available in Phila & South Jersey Area. Good starting salary, pleasant working conditions, with paid vacations. Call or write for appointment — Mr. N. Pawlowitz — care of J M. FIELDS, 700 Lancaster Ave., Wayne, Pa. 19087 — 687-6580. (35-41)

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

LB Švietimo Tarybos premijos laureatė rašytoja D. Brazytė-Bindokienė (antra iš kairės viršuje) su plunksnos draugais prieš keiserius metus Chicagoje. Tarpe jų a.a. A. Valentinas, Vl. Būtenas, J. Minelga, A. Baronas, Vl. Vijeikis, N. Jankutė-Užubalienė ir R. Vėžys, N. Jankutė-Užubalienė ir Vl. Vijeikio kūrinių, kartu su J. Švabaitės minėto konkurso jūry komisijos buvo atrinkti ir rekomenduoti išleisti.

tininkų ar neolituanių vadovybes kad jos atsiųstų uniformuotą bei organizuotą jaunimą. Kaip tyčia tą sekmadienį dėl Motinos dienos gausios lietuvių skautų draugovės neturėjo savo sueigų.

• **ŠIAIS METAIS** Motinos dienos proga Chicagoje gaididžiausia pagarba atiteko keturių sūnų motinai rašytojai Danutei Brazytei-Bindokienei, laimėjusiai Švietimo Tarybos skelbtame konkurse už geriausią literatūrinį kūrinių jaunimui 1000 dol. premiją. Premijos įteikimo ir LB Švietimo Tarybos bendradarbių bei mecenatų pagerbimo šventė įvyko gegužės 13 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje, kur ką tik neseniai baigėsi R. Kalantos pagarbinto akademija. Todėl į antrąsias iškilmes toli gražu jau nebesusirinko tiek žmonių, kiek jų turėjo būti. Bet džiugino tai, kad buvo išlaikyta ne tik akademinė rimtis, bet taip pat gėlėmis pagerbtos motinos, atvykusios į premijos įteikimo iškilmių šventę. Po atidarymo žodžio, kurį tarė kun. J. Vaišnys, SJ, minutės susikaupimu prisimintas tas pats Romas Kalanta, kuris Lietuvos priešams gal buvo tik "pamišėlis", o mums yra tautinių šių dienų didvyris. Darius iškilimams tautinį bei patriotinį atspalvį, iškliausias įdomaus laureatės rašytoja D. Brazytės-Bindokienės žodžio ir gal kiek per ilgą mokyt. J. Kavaliūno pranešimo, minėję dalyje, šalia minėtosios akto, D. Juknevičiūtės perduotos ištraukos iš premijuotos apysakos, girdėjom ir jaunųjų mūsų poetų kūrybą, kurią skaitė Živilė Bilaišytė, Eglė Juodvalkytė ir Viktoras Dirda, Regis, visi sutiko, kad šie trys jaunuoliai gražiai lietuviškai skaito. Bet jų eilėraščiai buvo sunkiai įkandami ir dar sunkiau suprantami. Pabaigoje sekė įdomi inscenizuota kantata "Paklydėlis sūnus", kurią atliko P. Ragainė, Vyt. Radys ir J. Savrimas, akompanuojant muz. M. Motekaičiui. Šios iškilmės, nors ir davusios nuostolį rengėjams, liks kaip graži puokštė, skirta motinai — kūrėjai.

• **KOSTAS RAMONAS**, a.a. dr. Vl. Ramanausko ir rašytoja V. Ramono brolis, daug kartų yra pasižymėjęs kaip tylūs ir mažai kam žinomas įvairių lie-

tuviškų darbų mecenatas. Iš kitų šaltinių rašančiam žinoma, kad K. Ramonas reguliariai aukoja apvalias sumas Lietuvos Dukterų draugijai, taip pat Pedagoginiui Lituanistikos Institutui, o gal ir kitiems. Gegužės 5 d. teko būti K. Ramono svečiu Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus surengtame baliuje Tautiniuose namuose, kur erdvu ir švaru, kur nuo sienos iki sienos bėga minkšti kilimai, o nuo sienų žvelgia lietuvių dailininkų paveiksai. Ir tą vakarą į Tautinius namus susirinko nemažai svečių, o kai dail. V. Vijeikis ir inž. J. Jurkūnas labai originaliu būdu pravedė laimėjimų varžytines, svečiai taip plačiai atidarė savo pinigines, kad doleris vijosi doleri, o dešimtinės kilo net iki šimtinų. Ba liaus pradžioje buvo oficialioji dalis, kurioje giliai patriotinį žodį tarė LTS Chicago skyr. pirmininkas savanoris-kūrėjas K. Petrauskas, Lietuvos laisvę čia rašančiojo gimtinės apylinkėse gynęs tada, kai manęs dar nebuvo šiame pasaulyje. Tas pats K. Petrauskas programai praversti pakvietė jaunosios kartos atstovę Andronę Matutytę, kuri svečiams prisistatė su A. Gustaičio humoristine poezija, parinkta akt. Eglės Vliutienės. Programos nugaraukį sudarė Racine-Kenoshos moterų sekstetas, vadovaujamas Reginos Dikuso. Sekstetė, kuri publika palydėjo gan šiltais plojimais, dainavo: Stasė Petrušaitienė, Bronė Nebrazienė, Eleonora Kožikienė, Aldona Kavaliūnienė, Ida Tamulienė ir Ona Kežemekaitienė. Tik 45 minutes užtrukusi programa buvo spalvinga, įdomi ir teikė džiaugsmą, kad iš provincijos atvykusios dainininkės gali pradžiuoti ir visokiems menais prisotintus sostinės gyventojus, nors į savo repertuarą jos gal galėtų įvesti daugiausiai lietuvių gyvenančių mūsų kompozitorių sukurtų kūrinių.

• **PARYŽIUJE** gyvenančio dailininko Prano Gailliaus grafikos darbų paroda visą savaitę buvo išstatyta Čiurlionio galerijoje. Ją daugumoje lankė išprusę meno žinovai bei mėgėjai, nes Pranas Gaillius ne mažiau suprantamas, o daugumoje tiems, kurie jo kūrinius atranka į geriausius pasaulio galerijas.

V. Stankienės vadovaujamos taut. šokių grupė "Žilvytis" šokėjai vienam pasirodyme Chicagoje. Z. Legučio nuotrauka

Kviečiame visus į Amerikos Liet. Tautinės S-gos

SEIMO BANKETA

Š. m. gegužės 26 d., šeštadienį, 8 val. po pietų,

TROY HILTON INN,

Maple Road & Stephenson Hwy.,

Troy, Mich.

Meninę programą atliks operos solistė ROMA MASTIENĖ, akompanuojant muzikui MANIGIR-DUI MOTEKAIČIUI.

Šokiams gros VYTAUTO PETRAUSKO orkestras "ATŽALYNAS".

Kurie dar nėra užsisakę vietų į ALT S-gos SEIMO BANKETĄ, tuo reikalu prašom kreiptis telef. (313) 547-2859 į Joną Švobą ar telef. (313) 581-5318 į Juozą Lesčinską.

SEIMUI RENGTI KOMITETAS

R. Mastienė